

Waterwet

Geldend van 01-07-2016 t/m heden

- [Alles openklappen](#)
- [Alles dichtklappen](#)

- [Opschrift](#)
- [Aanhef](#)
- [Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen](#) (Artikelen 1.1-1.4)
- [Hoofdstuk 2 Doelstellingen en normen](#) (Artikelen 2.1-2.14)
- [Hoofdstuk 3 Organisatie van het waterbeheer](#) (Artikelen 3.1-3.14)
- [Hoofdstuk 4 Plannen](#) (Artikelen 4.1-4.8)
- [Hoofdstuk 4a Deltaprogramma](#) (Artikelen 4.9-4.10)
- [Hoofdstuk 5 Aanleg en beheer van waterstaatswerken](#) (Artikelen 5.1-5.32)
- [Hoofdstuk 6 Handelingen in watersystemen](#) (Artikelen 6.1-6.30)
- [Hoofdstuk 7 Financiële bepalingen](#) (Artikelen 7.1-7.26)
- [Hoofdstuk 8 Handhaving](#) (Artikelen 8.1-8.10)
- [Hoofdstuk 9 Rechtsbescherming](#) (Artikelen 9.1-9.5)
- [Hoofdstuk 10 Slotbepalingen](#) (Artikelen 10.1-10.6)
- [Slotformulier en ondertekening](#)
- [Bijlage I Dijkringen en primaire waterkeringen als bedoeld in artikel 1.3, eerste lid](#)
- [Bijlage IA Dijkringen en primaire waterkeringen langs de Maas ten zuiden van Nijmegen](#)
- [Bijlage II Veiligheidsnormen primaire waterkeringen](#)

Wet van 29 januari 2009, houdende regels met betrekking tot het beheer en gebruik van watersystemen (Waterwet)

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat de overheid zich bij de zorg voor de bewoonbaarheid van het land alsmede de bescherming en verbetering van het milieu, waar die zorg gestalte krijgt in het waterbeheer, voor grote opgaven gesteld ziet, en dat het met het oog op een doeltreffende en doelmatige aanpak van het waterbeheer wenselijk is om het wettelijke instrumentarium te stroomlijnen en te moderniseren en daarbij het integraal beheer van watersystemen centraal te stellen;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

§ 1. Begripsbepalingen

Artikel 1.1

- 1 In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt, tenzij anders bepaald, verstaan onder:
  - *beheer*: overheidszorg met betrekking tot een of meer afzonderlijke watersystemen of onderdelen daarvan, gericht op de in [artikel 2.1](#) genoemde doelstellingen;
  - *beheerder*: bevoegd bestuursorgaan van het overheidslichaam dat belast is met beheer;
  - *bergingsgebied*: krachtens de [Wet ruimtelijke ordening](#) voor waterstaatkundige doeleinden bestemd gebied, niet zijnde een oppervlaktewaterlichaam of onderdeel daarvan, dat dient ter verruiming van de bergingscapaciteit van een of meer watersystemen en ook als bergingsgebied op de legger is opgenomen;
  - *beschermingszone*: aan een waterstaatswerk grenzende zone, waarin ter bescherming van dat werk voorschriften en beperkingen kunnen gelden;
  - *bevoegd gezag*: tot verlening van een watervergunning bevoegd bestuursorgaan, in voorkomend geval met toepassing van [artikel 6.17](#);
  - *buitenwater*: water van een oppervlaktewaterlichaam waarvan de waterstand direct invloed ondergaat bij hoge stormvloed, bij hoog opperwater van een van de grote rivieren, bij hoog water van het IJsselmeer of het Markermeer, dan wel bij een combinatie daarvan;
  - *deltafonds*: fonds, bedoeld in [artikel 7.22a](#);
  - *deltaprogramma*: programma, bedoeld in [artikel 4.9](#);
  - *dijkkring*: stelsel van primaire waterkeringen dat, al dan niet tezamen met hoge gronden, beveiliging biedt tegen overstroming, in het bijzonder door buitenwater;
  - *grondwater*: water dat vrij onder het aardoppervlak voorkomt, met de daarin aanwezige stoffen;
  - *grondwaterlichaam*: samenhangende grondwatermassa;
  - *infiltreren van water*: in de bodem brengen van water, ter aanvulling van het grondwater, in samenhang met het onttrekken van grondwater;
  - *kaderrichtlijn water*: [richtlijn nr. 2000/60/EG](#) van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid (PbEG L 327);
  - *legger*: legger als bedoeld in [artikel 5.1](#);
  - *onttrekken van grondwater*: onttrekken van grondwater door middel van een onttrekkingsinrichting;
  - *onttrekkingsinrichting*: inrichting of werk, bestemd voor het onttrekken van grondwater;
  - *Onze Minister*: Onze Minister van Infrastructuur en Milieu;
  - *Onze Ministers*: Onze Minister van Infrastructuur en Milieu tezamen met Onze Minister van Economische Zaken, ieder voor zover het aangelegenheden betreft die mede tot zijn verantwoordelijkheid behoren;

- *openbaar vuilwaterriool*: voorziening voor de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater, in beheer bij een gemeente of een rechtspersoon die door een gemeente met het beheer is belast;
  - *oppervlaktewaterlichaam*: samenhangend geheel van vrij aan het aardoppervlak voorkomend water, met de daarin aanwezige stoffen, alsmede de bijbehorende bodem, oevers en, voor zover uitdrukkelijk aangewezen krachtens deze wet, drogere oevergebieden, alsmede flora en fauna;
  - *primaire waterkering*: waterkering die beveiliging biedt tegen overstroming doordat deze behoort tot een dijkkring ofwel vóór een dijkkring is gelegen;
  - *regionale wateren*: watersystemen of onderdelen daarvan die niet in beheer zijn bij het Rijk;
  - *rijkswateren*: watersystemen of onderdelen daarvan die in beheer zijn bij het Rijk;
  - *stedelijk afvalwater*: huishoudelijk afvalwater of een mengsel daarvan met bedrijfsafvalwater, afvloeiend hemelwater, grondwater of ander afvalwater;
  - *stroomgebiedbeheerplan*: plan als bedoeld in artikel 13 van de kaderrichtlijn water;
  - *stroomgebieddistrict*: gebied als bedoeld in artikel 2, onderdeel 15, van de kaderrichtlijn water;
  - *VN-Zeerechtverdrag*: het op 10 december 1982 te Montego-Bay totstandgekomen Verdrag inzake het recht van de zee (Trb. 1983, 83);
  - *waterbeheer*: de overheidszorg die is gericht op de in [artikel 2.1](#) genoemde doelstellingen;
  - *waterstaatswerk*: oppervlaktewaterlichaam, bergingsgebied, waterkering of ondersteunend kunstwerk;
  - *watersysteem*: samenhangend geheel van een of meer oppervlaktewaterlichamen en grondwaterlichamen, met bijbehorende bergingsgebieden, waterkeringen en ondersteunende kunstwerken;
  - *watervergunning*: vergunning als bedoeld in de [artikelen 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.13, 6.18](#) of [6.19](#);
  - *zee*: mariene wateren, met uitzondering van de binnenwateren van staten, met inbegrip van de zeebodem en ondergrond daarvan;
  - *zuiveringstechnisch werk*: werk voor het zuiveren van stedelijk afvalwater, in exploitatie bij een waterschap of gemeente, dan wel een rechtspersoon die door het bestuur van een waterschap met de zuivering van stedelijk afvalwater is belast, met inbegrip van het bij dat werk behorende werk voor het transport van stedelijk afvalwater.
- 2 Voor de toepassing van deze wet en de daarop berustende bepalingen worden onttrekkingsinrichtingen die een samenhangend geheel vormen, als één onttrekkingsinrichting aangemerkt.
  - 3 Voor de toepassing van deze wet en de daarop berustende bepalingen ten aanzien van de zee wordt onder oppervlaktewaterlichaam mede begrepen de ondergrond van de zeebodem.

§ 2. Geografische bepalingen

Artikel 1.2

- 1 Voor de toepassing van het begrip stroomgebieddistrict in deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt het Nederlandse grondgebied ingedeeld in de op Nederlands grondgebied gelegen delen van de stroomgebieddistricten Eems, Maas, Rijn en Schelde. Onder het Nederlandse grondgebied wordt in dit artikel en de daarop berustende bepalingen mede verstaan de territoriale zee, voor zover die is gelegen aan de landzijde van de lijn waarvan elk punt zich bevindt op een afstand van een internationale zeemijl, gemeten zeewaarts vanaf de laagwaterlijn, bedoeld in [artikel 1 van de Wet grenzen Nederlandse territoriale zee](#) of de basislijn, bedoeld in [artikel 2 van die wet](#).
- 2 De onderlinge grenzen van de Nederlandse delen van de stroomgebieddistricten worden vastgesteld bij of krachtens algemene maatregel van bestuur. Daarbij wordt tevens voorzien in de toedeling van de grondwaterlichamen aan de stroomgebieddistricten.
- 3 Bij de voorbereiding van de maatregel horen Onze Ministers gedeputeerde staten van de betrokken provincies en de beheerders alsmede de bevoegde autoriteiten van de andere staten in het stroomgebieddistrict.

Artikel 1.3

- 1 De dijkkringen en de primaire waterkeringen worden aangegeven op de als [bijlage I](#) en [IA](#) bij deze wet behorende landkaarten.
- 2 De in het eerste lid bedoelde bijlage kan worden gewijzigd bij algemene maatregel van bestuur. Bij de voorbereiding van de maatregel worden gedeputeerde staten en beheerders die bevoegd zijn voor de betreffende dijkkringen en primaire waterkeringen gehoord.
- 3 Een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in het tweede lid treedt niet eerder in werking dan drie maanden na de datum waarop deze aan beide Kamers der Staten-Generaal is toegezonden.

Artikel 1.4

Deze wet is mede van toepassing in de Nederlandse exclusieve economische zone.

Hoofdstuk 2. Doelstellingen en normen

§ 1. Doelstellingen

Artikel 2.1

- 1 De toepassing van deze wet is gericht op:
  - a. voorkoming en waar nodig beperking van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met

- b. bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en
  - c. vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.
- 2 De toepassing van deze wet is mede gericht op andere doelstellingen dan genoemd in het eerste lid, voor zover dat elders in deze wet is bepaald.

§ 2. Normen waterkering

Artikel 2.2

- 1 In de bij deze wet behorende [bijlage II](#) is voor elke dijkkring de veiligheidsnorm aangegeven als gemiddelde overschrijdingskans per jaar van de hoogste hoogwaterstand waarop de tot directe kering van het buitenwater bestemde primaire waterkering moet zijn berekend, mede gelet op de overige het waterkerend vermogen bepalende factoren. [Artikel 1.3, tweede en derde lid](#), is van overeenkomstige toepassing.
- 2 In overeenstemming met en ter vervanging van de overschrijdingskans in de zin van het eerste lid, wordt bij ministeriële regeling voor elke dijkkring de veiligheidsnorm nader aangegeven als de gemiddelde kans per jaar op een overstroming van het door de dijkkring beschermde gebied door het bezwijken van een primaire waterkering.
- 3 Primaire waterkeringen die niet zijn bestemd tot directe kering van het buitenwater moeten, zolang voor de dijkkring rondom het gebied waarvoor zij een waterkerende functie vervullen geen veiligheidsnorm als bedoeld in het tweede lid is vastgesteld, ten minste gelijke veiligheid bieden als het geval was op 15 januari 1996.

Artikel 2.3

- 1 Bij ministeriële regeling wordt ten aanzien van primaire waterkeringen voor daarbij aan te geven plaatsen vastgesteld welke relatie tussen hoogwaterstanden en overschrijdingskansen daarvan uitgangspunt is bij de bepaling van het waterkerend vermogen daarvan. Bij die vaststelling kunnen tevens waarden worden vastgesteld van andere zodanige factoren.
- 2 De in het eerste lid bedoelde vaststelling geschiedt telkens voor maximaal twaalf jaren. Bij de voorbereiding van de regeling worden de besturen van de waterschappen gehoord.

Artikel 2.4

Bij algemene maatregel van bestuur, gedeputeerde staten gehoord, of provinciale verordening wordt voor daarbij aan te wijzen andere dan primaire waterkeringen in beheer bij het Rijk, onderscheidenlijk een andere beheerder, een veiligheidsnorm vastgesteld.

Artikel 2.5

Bij ministeriële regeling, gedeputeerde staten gehoord, dan wel bij of krachtens provinciale verordening wordt ten aanzien van daarbij aan te wijzen andere dan primaire waterkeringen in

beheer bij het Rijk, onderscheidenlijk een andere beheerder, voor daarbij aan te geven plaatsen vastgesteld welke relatie tussen waterstanden en overschrijdingskansen daarvan uitgangspunt is bij de bepaling van het waterkerend vermogen daarvan. Bij die vaststelling kunnen tevens waarden worden vastgesteld van andere zodanige factoren.

Artikel 2.6

Onze Minister draagt zorg voor de totstandkoming en verkrijgbaarstelling van technische leidraden voor het ontwerp, het beheer en het onderhoud van primaire waterkeringen. Deze leidraden strekken de beheerders tot aanbeveling.

Artikel 2.7

- 1 Landwaartse verplaatsing van de kustlijn wordt van rijkswege voorkomen of tegengegaan, voor zover dat naar het oordeel van Onze Minister noodzakelijk is vanwege de ingevolge deze wet te handhaven veiligheidsnorm.
- 2 De in het eerste lid bedoelde kustlijn wordt aangegeven op een door Onze Minister kosteloos verkrijgbaar gestelde kaart die telkens na zes jaren wordt herzien. De verkrijgbaarstelling wordt bekendgemaakt in de Staatscourant.

§ 3. Normen waterkwantiteit, waterkwaliteit en functievervulling

Artikel 2.8

Bij provinciale verordening worden, met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit waarop regionale wateren moeten zijn ingericht, normen gesteld met betrekking tot de gemiddelde overstromingskans per jaar van daarbij aan te wijzen gebieden.

Artikel 2.9

- 1 Bij algemene maatregel van bestuur wordt de rangorde van maatschappelijke en ecologische behoeften vastgesteld, die bij watertekorten of dreigende watertekorten bepalend is voor de verdeling van het beschikbare oppervlaktewater.
- 2 Bij of krachtens de maatregel en, in de gevallen bij die maatregel bepaald, provinciale verordening kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot de in het eerste lid bedoelde rangorde. Deze regels kunnen mede voorzien in de overeenkomstige toepassing van de rangorde op het beschikbare grondwater.

Artikel 2.10

Normen voor de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen worden vastgesteld krachtens [hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer](#), in overeenstemming met het stelsel van milieudoelstellingen, opgenomen in artikel 4 van de kaderrichtlijn water.

Artikel 2.11

Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen voor rijkswateren en, met het oog op internationale verplichtingen of bovenregionale belangen, voor regionale wateren normen

worden vastgesteld voor de overeenkomstig [hoofdstuk 4](#) aan watersystemen toe te kennen functies. Voor regionale wateren kunnen zodanige normen voorts worden gesteld bij of krachtens provinciale verordening.

§ 4. Meten en beoordelen

Artikel 2.12

- 1 Iedere twaalf jaren brengt de beheerder verslag uit aan Onze Minister over de algemene waterstaatkundige toestand van de primaire waterkering.
- 2 Iedere twaalf jaren brengt de beheerder van het buitenwater, zijnde de grote rivieren, verslag uit aan Onze Minister over de mate waarin voldaan wordt aan de voor deze wateren opgestelde legger, mede in het licht van de hoogwaterstanden als bedoeld in [artikel 2.3, eerste lid](#).
- 3 Onze Minister brengt telkens over de in het eerste lid genoemde periode over elke dijkkring verslag uit aan de beide Kamers der Staten-Generaal.
- 4 De in het eerste lid bedoelde verslagen bevatten een beoordeling van de veiligheid. Die beoordeling geschiedt onder meer in het licht van de ingevolge [artikel 2.2, eerste of tweede lid](#), vastgestelde veiligheidsnorm, de ingevolge [artikel 2.3, eerste lid](#), vastgestelde factoren, de in [artikel 2.6, eerste lid](#), bedoelde technische leidraden en de legger. Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld over de beoordeling. Bij de voorbereiding van de regeling worden de besturen van de waterschappen gehoord.
- 5 Indien de beoordeling van de veiligheid daartoe aanleiding geeft, bevatten de in het eerste lid bedoelde verslagen een omschrijving van de voorzieningen die op een daarbij aan te geven termijn nodig worden geacht.

Artikel 2.13

Onze Minister zendt elke twaalf jaar aan de beide Kamers der Staten-Generaal een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van de in [bijlage II](#) aangegeven veiligheidsnorm.

Artikel 2.14

Onverminderd [artikel 2.12](#) kunnen bij of krachtens algemene maatregel van bestuur dan wel bij of krachtens provinciale verordening, regels worden gesteld ten aanzien van het periodiek door de beheerder meten van daarbij aan te geven grootheden en het aan de hand van de meetresultaten beoordelen van de mate van verwezenlijking van de normen, bedoeld in de [paragrafen 2](#) en [3](#), voor zover het betreft normen die van rijkswege, onderscheidenlijk op provinciaal niveau, zijn vastgesteld.

Hoofdstuk 3. Organisatie van het waterbeheer

§ 1. Toedeling beheer en zorgplichten

Artikel 3.1

- 1 Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden de watersystemen aangewezen die volledig dan wel met uitzondering van daarbij aangewezen onderdelen bij het Rijk in beheer zijn.
- 2 Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur wordt voor de onder de aanwijzing vallende oppervlaktewaterlichamen tevens de begrenzing vastgesteld. Daarbij worden de oppervlaktewaterlichamen van de rivieren begrensd door de buitenkruinlijn van de primaire waterkering voor zover die primaire waterkering is aangegeven op de kaart die als [bijlage I](#) bij deze wet behoort, dan wel, waar deze ontbreekt, de daarbij vast te stellen lijn van de hoogwaterkerende gronden.
- 3 Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen gronden binnen een oppervlaktewaterlichaam worden aangewezen als drogere oevergebieden als bedoeld in de begripsomschrijving van oppervlaktewaterlichaam in [artikel 1.1](#).
- 4 De voordracht voor de maatregel, bedoeld in het eerste lid, wordt gedaan nadat gedeputeerde staten van alle provincies alsmede alle waterschapsbesturen zijn geraadpleegd over de inhoud daarvan.
- 5 De voordracht voor een algemene maatregel van bestuur houdende wijziging van de in het eerste lid bedoelde aanwijzing kan slechts worden gedaan indien over een daarin besloten liggende overdracht dan wel overneming van het beheer door Onze Minister overeenstemming is bereikt met de betrokken andere beheerder en gedeputeerde staten.
- 6 Bij ministeriële regeling kunnen niet tot het Rijk behorende overheidslichamen worden aangewezen die geheel of gedeeltelijk zijn belast met het beheer van daarbij aangewezen rijkswateren. De aanwijzing gebeurt in overeenstemming met het desbetreffende bestuursorgaan.

Artikel 3.2

- 1 Bij provinciale verordening worden voor de regionale wateren overheidslichamen aangewezen die geheel of gedeeltelijk zijn belast met het beheer, met inachtneming van [artikel 2, tweede lid, van de Waterschapswet](#).
- 2 Voor zover bij provinciale verordening andere lichamen dan waterschappen worden belast met beheer, zijn de [artikelen 4.6, 5.1, 7.2, 8.1 en 8.3](#) van deze wet niet van toepassing voor de betrokken beheerders en, indien het provincies en gemeenten betreft, evenmin [artikel 5.29](#), behoudens voor zover dat artikel bij of krachtens die verordening van toepassing wordt verklaard voor daarbij aan te wijzen waterstaatswerken, in verband met de bijzondere betekenis van die waterstaatswerken.
- 3 [Artikel 3.1, derde lid](#), is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 3.2a

Het waterschap draagt zo goed mogelijk zorg voor het voorkomen van schade aan waterstaatswerken veroorzaakt door muskus- en beverratten.

Artikel 3.3

- 1 In het belang van het tijdig nemen van maatregelen bij hoog water dat gevaar voor een tot directe kering van het buitenwater bestemde primaire waterkering kan opleveren, draagt Onze Minister er zorg voor dat:
  - a. informatie beschikbaar is over de verwachte afwijkingen van de daartoe door Onze Minister gepubliceerde hoogwaterstanden;
  - b. waarschuwingen en verdere inlichtingen worden verschaft aan de beheerders van primaire waterkeringen en colleges van gedeputeerde staten die het betreft, zodra te verwachten is dat bij hoge stormvloed, hoog opperwater van een van de grote rivieren, hoog water van het IJsselmeer of het Markermeer of, ten gevolge van een combinatie daarvan, de hoogwaterstand het alarmeringspeil overschrijdt.
- 2 Alarmeringspeilen als bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, worden door Onze Minister telkens voor zes jaren vastgesteld bij in de Staatscourant bekend te maken besluit.

Artikel 3.4

- 1 Zuivering van stedelijk afvalwater gebracht in een openbaar vuilwaterriool geschiedt in een daartoe bestemde inrichting onder de zorg van een waterschap. Een zodanige inrichting kan worden geëxploiteerd door het waterschap zelf dan wel door een rechtspersoon die door het bestuur van het waterschap met die zuivering is belast.
- 2 In afwijking van het eerste lid kunnen het bestuur van het betrokken waterschap en de raad van een betrokken gemeente op voorstel van één van beide partijen besluiten, dat de zuivering van daarbij aangewezen stedelijk afvalwater in die gemeente, vanaf een daarbij te bepalen tijdstip, geschiedt in een daartoe bestemde inrichting onder de zorg van die gemeente. Een besluit als bedoeld in de vorige volzin kan slechts worden genomen op grond dat zulks aantoonbaar doelmatiger is voor de zuivering van stedelijk afvalwater.
- 3 Het bestuur van het waterschap en de raad van de betrokken gemeente beslissen op een voorstel als bedoeld in het tweede lid, binnen één jaar na de dag waarop het door de raad van de betrokken gemeente dan wel door het bestuur van het waterschap is ontvangen. Bij gebreke van overeenstemming binnen die termijn beslissen, de beide partijen gehoord, gedeputeerde staten.

Artikel 3.5

- 1 De gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders dragen zorg voor een doelmatige inzameling van het afvloeiend hemelwater, voor zover van degene die zich daarvan ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen,

redelijkerwijs niet kan worden gevegd het afvloeiend hemelwater op of in de bodem of in het oppervlaktewater te brengen.

- 2 De gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders dragen tevens zorg voor een doelmatige verwerking van het ingezamelde hemelwater. Onder het verwerken van hemelwater kunnen in ieder geval de volgende maatregelen worden begrepen: de berging, het transport, de nuttige toepassing, het, al dan niet na zuivering, terugbrengen op of in de bodem of in het oppervlaktewater van ingezameld hemelwater, en het afvoeren naar een zuiveringstechnisch werk.

Artikel 3.6

- 1 De gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders dragen zorg voor het in het openbaar gemeentelijke gebied treffen van maatregelen teneinde structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken, voor zover het treffen van die maatregelen doelmatig is en niet tot de zorg van de beheerder of de provincie behoort.
- 2 De maatregelen, bedoeld in het eerste lid, omvatten mede de verwerking van het ingezamelde grondwater, waaronder in ieder geval worden begrepen de berging, het transport, de nuttige toepassing en het, al dan niet na zuivering, op of in de bodem of in het oppervlaktewater brengen van ingezameld grondwater, en het afvoeren naar een zuiveringstechnisch werk.

§ 1a. De deltacommissaris

Artikel 3.6a

- 1 Er is een rechtstreeks onder Onze Minister ressorterende regeringscommissaris voor het deltaprogramma. Deze draagt de titel «deltacommissaris».
- 2 De deltacommissaris wordt benoemd bij koninklijk besluit, in overeenstemming met het gevoelen van de ministerraad. Hij kan voorts bij koninklijk besluit worden geschorst en ontslagen.
- 3 De deltacommissaris wordt benoemd voor een periode van ten hoogste zeven jaren en is eenmaal herbenoembaar.
- 4 Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld betreffende:
  - a. benoeming, schorsing, tijdelijk niet uitoefenen van zijn functie, ontslag;
  - b. aanspraken ingeval van ziekte;
  - c. andere aangelegenheden, zijn rechtspositie betreffende, die regeling behoeven.

Artikel 3.6b

De deltacommissaris bevordert de totstandkoming en uitvoering van het deltaprogramma. Daartoe:

- – doet hij jaarlijks een voorstel voor het deltaprogramma en legt dit voor aan Onze Ministers;
- – bevordert hij overleg met betrokken bestuursorganen, bedrijven en maatschappelijke organisaties;
- – bewaakt hij de voortgang van de uitvoering van het deltaprogramma en rapporteert en adviseert daarover aan Onze Ministers.

Artikel 3.6c

De deltacommissaris verkrijgt ten behoeve van de totstandkoming en de uitvoering van het deltaprogramma desgevraagd van Onze Ministers de gegevens die aan hen bij of krachtens de wet dienen te worden verschaft.

Artikel 3.6d

- 1 Ter uitvoering van [artikel 3.6b](#) voert de deltacommissaris regelmatig overleg met betrokken bestuursorganen van provincies, waterschappen en gemeenten.
- 2 Aan het overleg kunnen, op uitnodiging, ook andere betrokken bestuursorganen deelnemen.
- 3 In het overleg worden in ieder geval besproken de voortgang van de uitvoering van het deltaprogramma en voorstellen voor maatregelen en voorzieningen in het kader van het deltaprogramma.

Artikel 3.6e

De deltacommissaris is op het terrein van waterbeheer, natuur, milieu of ruimtelijke kwaliteit niet werkzaam in een andere publiek-bestuurlijke of ambtelijke functie of in de private sector.

§ 2. Interbestuurlijke samenwerking

Artikel 3.7

- 1 Beheerders van binnen hetzelfde stroomgebieddistrict gelegen watersystemen stellen, voor zover nodig met het oog op een samenhangend en doelmatig waterbeheer, waterakkoorden vast waarin zij de hun beheersgebied overstijgende aspecten van het beheer ten opzichte van elkaar regelen.
- 2 Beheerders kunnen een ander openbaar gezag uitnodigen aan het waterakkoord deel te nemen, indien dat gezag een waterstaatkundige taak vervult die niet door hen wordt vervuld.
- 3 Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur of, ten aanzien van waterakkoorden die uitsluitend betrekking hebben op regionale wateren, provinciale verordening kunnen nadere regels met betrekking tot waterakkoorden worden gesteld.

Artikel 3.8

Waterschappen en gemeenten dragen zorg voor de met het oog op een doelmatig en samenhangend waterbeheer benodigde afstemming van taken en bevoegdheden waaronder het zelfstandige beheer van inname, inzameling en zuivering van afvalwater.

§ 3. Toezicht door hoger gezag

Artikel 3.9

Onze Minister oefent het toezicht uit op de primaire waterkeringen.

Artikel 3.10

- 1 Bij of krachtens provinciale verordening kunnen met het oog op een samenhangend en doelmatig regionaal waterbeheer regels worden gesteld omtrent de door besturen van waterschappen te verstrekken informatie.
- 2 Indien internationale verplichtingen of bovenregionale belangen dat noodzakelijk maken, kunnen bij of krachtens algemene maatregel van bestuur regels worden gesteld omtrent de door besturen van provincies, waterschappen of gemeenten met betrekking tot het waterbeheer te verstrekken informatie.

Artikel 3.11

- 1 Bij of krachtens provinciale verordening kunnen met het oog op een samenhangend en doelmatig regionaal waterbeheer regels worden gesteld met betrekking tot de voorbereiding, vaststelling, wijziging en inhoud van door besturen van waterschappen vast te stellen plannen, besluiten of waterakkoorden als bedoeld in [artikel 3.7, eerste lid](#).
- 2 Indien internationale verplichtingen of bovenregionale belangen dat noodzakelijk maken, kunnen bij of krachtens algemene maatregel van bestuur regels worden gesteld met betrekking tot de voorbereiding, vaststelling, wijziging en inhoud van door besturen van provincies of waterschappen in het kader van het waterbeheer vast te stellen plannen, besluiten of waterakkoorden als bedoeld in [artikel 3.7, eerste lid](#).

Artikel 3.12

- 1 Gedeputeerde staten kunnen, indien een samenhangend en doelmatig regionaal waterbeheer dat vordert, het bestuur van een waterschap een aanwijzing geven omtrent de uitoefening van bevoegdheden of de uitvoering van taken. Indien het een waterschap betreft waarvan het gebied in twee of meer provincies is gelegen, wordt de aanwijzing gegeven door gedeputeerde staten van de provincie of provincies waaraan het toezicht op het waterschap is opgedragen.
- 2 Bij de aanwijzing wordt een termijn gesteld waarbinnen uitvoering wordt gegeven aan de aanwijzing.

- 3 Een aanwijzing wordt niet gegeven dan nadat het bestuur van het waterschap in de gelegenheid is gesteld van zijn gevoelens omtrent het voornemen tot het geven van de aanwijzing te doen blijken, tenzij spoedeisende omstandigheden zich daartegen verzetten.
- 4 Wanneer het bestuur van een waterschap niet, niet tijdig of niet naar behoren gevolg geeft aan de aanwijzing, zijn gedeputeerde staten bevoegd daarin namens dat bestuur en ten laste van dat waterschap te voorzien. Indien gedeputeerde staten gebruikmaken van deze bevoegdheid, melden zij dit onverwijld aan Onze Minister.

Artikel 3.13

- 1 Onze Minister kan, indien internationale verplichtingen of bovenregionale belangen dat noodzakelijk maken, gedeputeerde staten of het bestuur van een waterschap een aanwijzing geven omtrent de uitoefening van bevoegdheden of de uitvoering van taken in het kader van het waterbeheer. [Artikel 3.12, tweede lid](#), is van overeenkomstige toepassing.
- 2 Een aanwijzing wordt niet gegeven dan nadat het betrokken bestuursorgaan en, indien de aanwijzing is gericht tot het bestuur van een waterschap, gedeputeerde staten van de provincie of provincies waaraan het toezicht op dat waterschap is opgedragen, in de gelegenheid zijn gesteld van hun gevoelens omtrent het voornemen tot het geven van de aanwijzing te doen blijken, tenzij spoedeisende omstandigheden zich daartegen verzetten.
- 3 Wanneer het bestuur van een waterschap een krachtens het eerste lid gevorderde beslissing niet of niet naar behoren neemt dan wel een krachtens het eerste lid gevorderde handeling niet of niet naar behoren verricht of anderszins een krachtens het eerste lid gevorderd resultaat niet, niet tijdig of niet naar behoren tot stand brengt, besluit Onze Minister daarin te voorzien ten laste van het waterschap. De [artikelen 121, tweede en vierde lid, 121a tot en met 121e van de Provinciewet](#) zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 3.14

- 1 Onze Minister ziet toe op een evenwichtige onderlinge verdeling van de kosten omtrent hoogwaterbescherming voor waterschappen.
- 2 Onze Minister informeert beide Kamers der Staten-Generaal van een voorgenomen wijziging in de verdeling van de kosten, bedoeld in het eerste lid.

Hoofdstuk 4. Plannen

§ 1. Het nationale waterplan

Artikel 4.1

- 1 Onze Ministers leggen in een nationaal waterplan de hoofdlijnen vast van het nationale waterbeleid en de daartoe behorende aspecten van het nationale ruimtelijke beleid. Het plan is voor de ruimtelijke aspecten tevens een structuurvisie als bedoeld in [artikel 2.3, tweede lid, van de Wet ruimtelijke ordening](#).
- 2 De hoofdlijnen omvatten in ieder geval:
  - a. een aanduiding, in het licht van de wettelijke doelstellingen en normen, van de gewenste ontwikkeling, werking en bescherming van de watersystemen, alsmede van de bijbehorende termijnen;
  - b. een uiteenzetting van de maatregelen en voorzieningen, die met het oog op die ontwikkeling, werking en bescherming nodig zijn;
  - c. een aanduiding van de redelijkerwijze te verwachten financiële en economische gevolgen van het te voeren beleid;
  - d. een visie op de gewenste ontwikkelingen in verband met de voorkoming en waar nodig beperking van overstromingen en waterschaarste, voor een periode van ten minste veertig jaren mede in verband met de verwachte klimaatveranderingen.
- 3 In het plan worden voorts opgenomen:
  - a. de stroomgebiedbeheerplannen voor de stroomgebiedsdistricten Rijn, Maas, Schelde en Eems, voor zover die betrekking hebben of mede betrekking hebben op het Nederlandse grondgebied;
  - b. het Noordzeebeleid;
  - c. de functies van de rijkswateren.

Artikel 4.2

Onze Ministers zenden het vastgestelde nationale waterplan aan de Staten-Generaal.

Artikel 4.3

- 1 Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld omtrent de voorbereiding, inrichting en inhoud van het nationale waterplan, met inbegrip van de stroomgebiedbeheerplannen voor de stroomgebiedsdistricten Rijn, Maas, Schelde en Eems, voor zover die betrekking hebben of mede betrekking hebben op het Nederlandse grondgebied. Deze regels voorzien in elk geval in:
  - a. de wijze waarop het ontwerp van het plan in gemeenschappelijk overleg met vertegenwoordigers uit de kring van de besturen van alle provincies, waterschappen en gemeenten wordt voorbereid;
  - b. raadpleging van de bevoegde autoriteiten van de andere staten in de stroomgebiedsdistricten Rijn, Maas, Schelde en Eems;
  - c. met betrekking tot het Noordzeebeleid: raadpleging van de bevoegde autoriteiten van andere betrokken staten en
  - d. inspraak van ingezetenen en belanghebbenden.

- 2 Onze Ministers brengen de ontvangen zienswijzen over het ontwerp voor een internationaal stroomgebiedbeheerplan, voor zover die zienswijzen niet uitsluitend betrekking hebben op het Nederlandse deel van dat plan, ter kennis van de bevoegde autoriteiten van de betrokken staten.

§ 2. Regionale waterplannen

Artikel 4.4

- 1 Provinciale staten leggen in een of meer regionale waterplannen de hoofdlijnen vast van het in de provincie te voeren waterbeleid en de daartoe behorende aspecten van het provinciale ruimtelijke beleid. Deze plannen zijn voor de ruimtelijke aspecten tevens structuurvisies als bedoeld in [artikel 2.2, tweede lid, van de Wet ruimtelijke ordening](#).
- 2 De hoofdlijnen omvatten in ieder geval:
  - a. de vastlegging van de functies van de regionale wateren;
  - b. een aanduiding, in het licht van de wettelijke doelstellingen en normen en in samenhang met de onder a bedoelde functies, van de gewenste ontwikkeling, werking en bescherming van de regionale wateren, alsmede van de bijbehorende termijnen;
  - c. een uiteenzetting van de maatregelen en voorzieningen die met het oog op de onder b bedoelde ontwikkeling, werking en bescherming nodig zijn;
  - d. een aanduiding van de redelijkerwijze te verwachten financiële en economische gevolgen van het te voeren beleid.
- 3 Provinciale staten dragen er in samenwerking met de staten van aangrenzende provincies zorg voor, dat de regionale waterplannen tezamen betrekking hebben op het totale grondgebied van alle provincies.

Artikel 4.5

- 1 Provinciale staten stellen bij verordening regels met betrekking tot de voorbereiding, vormgeving en inrichting van het regionale waterplan. Zij stellen daarbij in elk geval regels met betrekking tot:
  - a. de wijze waarop het ontwerp van het plan in gemeenschappelijk overleg met de beheerders van de watersystemen in de provincie, alsmede de gemeentebesturen wordt voorbereid;
  - b. de raadpleging van Onze Minister, gedeputeerde staten van de aangrenzende provincies en, met betrekking tot grensvormende of grensoverschrijdende watersystemen, de ten aanzien van die watersystemen bevoegde Duitse of Belgische autoriteiten;
  - c. de inspraak van belanghebbenden en ingezetenen van de provincie.
- 2 Een vastgesteld regionaal waterplan wordt toegezonden aan Onze Minister.

§ 3. Beheerplannen

Artikel 4.6

- 1 Een beheerder stelt met betrekking tot de watersystemen onder zijn beheer een beheerplan vast. Daarbij wordt voor regionale wateren rekening gehouden met het regionale waterplan dat betrekking heeft op die regionale wateren, en dient de afstemming op beheerplannen van andere beheerders, indien sprake is of zou kunnen zijn van samenhang tussen de onderscheidene watersystemen, te zijn gewaarborgd.
- 2 Het plan bevat:
  - a. het programma van de maatregelen en voorzieningen die, in aanvulling op en ter uitwerking van hetgeen in het nationale of regionale plan is opgenomen over maatregelen, nodig zijn met het oog op de ontwikkeling, werking en bescherming van rijkswateren, onderscheidenlijk regionale wateren, onder vermelding van de bijbehorende termijnen;
  - b. aanvullende toekenning van functies aan rijkswateren of regionale wateren, voor zover het nationale, onderscheidenlijk regionale, plan voorziet in de mogelijkheid daartoe;
  - c. de voornemens voor de wijze waarop het beheer wordt gevoerd;
  - d. een overzicht van de financiële middelen, die voor de uitvoering van het programma en het te voeren beheer nodig zijn.

Artikel 4.7

- 1 Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur of provinciale verordening worden regels gesteld omtrent de voorbereiding, alsmede de vormgeving en inrichting van beheerplannen betreffende rijkswateren, onderscheidenlijk regionale wateren. Deze regels hebben in elk geval betrekking op:
  - a. de raadpleging van de in [artikel 4.6, eerste lid](#), bedoelde beheerders alsmede gedeputeerde staten van de provincies en de besturen van de veiligheidsregio's waarbinnen de watersystemen of onderdelen daarvan zijn gelegen, alsmede de ten aanzien van grensvormende of grensoverschrijdende wateren bevoegde Belgische, Duitse of Britse autoriteiten;
  - b. inspraak van belanghebbenden en ingezetenen van het beheersgebied.
- 2 Bij de maatregel of verordening, bedoeld in het eerste lid, wordt voorzien in toezending of kennisgeving van een vastgesteld beheerplan aan de ingevolge het eerste lid geraadpleegde instanties alsmede Onze Minister.

§ 4. Periodieke herziening van plannen

Artikel 4.8

- 1 De in dit hoofdstuk bedoelde plannen worden eenmaal in de zes jaren herzien. Voorts is tussentijdse herziening van de plannen mogelijk.
- 2 Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld met betrekking tot de termijn waarbinnen de herziening van een plan operationeel moet zijn.

Hoofdstuk 4a. Deltaprogramma

Artikel 4.9

- 1 Er is een deltaprogramma.
- 2 Het deltaprogramma bevat, in verband met de opgaven op het gebied van waterveiligheid en zoetwatervoorziening:
  - a. maatregelen en voorzieningen van nationaal belang ter voorkoming en waar nodig beperking van overstromingen en waterschaarste;
  - b. maatregelen en voorzieningen ter bescherming of verbetering van de chemische of ecologische kwaliteit van watersystemen, voor zover deze onderdeel uitmaken van de opgaven.
- 3 Het deltaprogramma kan tevens ambities op andere beleidsterreinen bevatten, mits deze niet ten koste gaan van de opgaven, bedoeld in het tweede lid.
- 4 Van het deltaprogramma kunnen tevens deel uitmaken onderzoeken ten behoeve van de in het tweede en derde lid bedoelde maatregelen en voorzieningen.
- 5 In het deltaprogramma wordt jaarlijks voor de eerstvolgende zes jaren zo gedetailleerd als redelijkerwijs mogelijk is aangegeven welke maatregelen en voorzieningen in die periode zullen worden uitgevoerd en welke middelen beschikbaar worden gesteld voor:
  - a. opgaven als bedoeld in het tweede lid, onderdeel a respectievelijk onderdeel b, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen beheer en onderhoud enerzijds en aanleg anderzijds;
  - b. ambities als bedoeld in het derde lid, waarbij wordt aangegeven hoe deze ambities worden gefinancierd;
  - c. onderzoeken als bedoeld in het vierde lid.

Tevens geeft het indicatief aan welke maatregelen of soorten van maatregelen in de daaropvolgende twaalf jaren worden voorzien en welke middelen daarvoor vermoedelijk beschikbaar zijn bij ongewijzigd beleid.

- 6 Het deltaprogramma maakt zichtbaar op welke wijze daarmee bijgedragen wordt aan het bereiken van de doelstellingen van het nationale waterplan op het gebied van waterveiligheid en zoetwatervoorziening.
- 7 In het deltaprogramma wordt aangegeven op welke wijze rekening is gehouden met het voorstel en de adviezen, bedoeld in [artikel 3.6b](#).

Artikel 4.10

- 1 Onze Minister biedt jaarlijks, gelijktijdig met de begroting van het deltafonds voor het nieuwe jaar het deltaprogramma aan de Staten-Generaal aan.
- 2 Onze Minister stelt de Staten-Generaal schriftelijk op de hoogte van de gevolgtrekkingen die hij aan de beraadslagingen in de Staten-Generaal over het deltaprogramma verbindt voor de uitvoering van dat programma.

- 3 Gevolgtrekkingen als bedoeld in het tweede lid worden aangemerkt als onderdeel van het deltaprogramma.

Hoofdstuk 5. Aanleg en beheer van waterstaatswerken

§ 1. Algemene bepalingen

Artikel 5.1

- 1 De beheerder draagt zorg voor de vaststelling van een legger, waarin is omschreven waaraan waterstaatswerken naar ligging, vorm, afmeting en constructie moeten voldoen. Van de legger maakt deel uit een overzichtskaart, waarop de ligging van waterstaatswerken en daaraan grenzende beschermingszones staat aangegeven.
- 2 De legger gaat vergezeld van een technisch beheersregister met betrekking tot primaire waterkeringen dan wel waterkeringen ten aanzien waarvan toepassing is gegeven aan [artikel 2.4](#), waarin de voor het behoud van het waterkerend vermogen kenmerkende gegevens van de constructie en de feitelijke toestand nader zijn omschreven.
- 3 Bij of krachtens provinciale verordening of, ten aanzien van waterstaatswerken in beheer bij het Rijk, algemene maatregel van bestuur kunnen nadere voorschriften worden gegeven ten aanzien van de inhoud, vorm en periodieke herziening van de legger voor daarbij te onderscheiden categorieën van waterstaatswerken. Voorts kan daarbij vrijstelling worden verleend van de in het eerste lid bedoelde verplichtingen met betrekking tot bepaalde waterstaatswerken die zich naar hun aard of functie niet lenen voor het omschrijven van die elementen dan wel van geringe afmetingen zijn.

Artikel 5.2

- 1 Een beheerder is verplicht voor daartoe aan te wijzen oppervlaktewater- of grondwaterlichamen onder zijn beheer één of meer peilbesluiten vast te stellen.
- 2 In een peilbesluit worden waterstanden of bandbreedten waarbinnen waterstanden kunnen variëren vastgesteld, die gedurende daarbij aangegeven perioden zoveel mogelijk worden gehandhaafd.
- 3 De aanwijzing vindt plaats bij of krachtens algemene maatregel van bestuur dan wel bij of krachtens provinciale verordening voor zover het betreft rijkswateren onderscheidenlijk regionale wateren. Bij de maatregel of de verordening kunnen ten aanzien van rijkswateren onderscheidenlijk regionale wateren nadere regels worden gesteld met betrekking tot het peilbesluit.

Artikel 5.3

De beheerder neemt, met inachtneming van de bij of krachtens [hoofdstuk 2](#) gestelde regels, ten aanzien van de waterstaatswerken onder zijn beheer de nodige maatregelen voor het veilig en doelmatig gebruik daarvan, overeenkomstig de krachtens [hoofdstuk 4](#) aan die waterstaatswerken toegekende functies.

Artikel 5.4

- 1 De aanleg of wijziging van een waterstaatswerk door of vanwege de beheerder geschiedt overeenkomstig een daartoe door hem vast te stellen projectplan. Met de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk wordt gelijkgesteld de uitvoering van een werk tot beïnvloeding van een grondwaterlichaam.
- 2 Het plan bevat ten minste een beschrijving van het betrokken werk en de wijze waarop dat zal worden uitgevoerd, alsmede een beschrijving van de te treffen voorzieningen, gericht op het ongedaan maken of beperken van de nadelige gevolgen van de uitvoering van het werk. Voor in bij algemene maatregel van bestuur te bepalen gevallen bevat het plan een inventarisatie van maatschappelijke functies en ambities en mogelijke innovaties waarmee de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk gecombineerd zou kunnen worden, inclusief de mogelijkheden om het desbetreffende werk middels een concessie voor werken of andere vorm van publiek-private samenwerking te realiseren.
- 3 Bij of krachtens de algemene maatregel van bestuur, bedoeld in het tweede lid, kunnen regels worden gesteld over de wijze waarop de inventarisatie wordt uitgevoerd en private partijen daarbij betrokken worden.
- 4 De voordracht voor een krachtens het tweede lid vast te stellen algemene maatregel van bestuur wordt niet eerder gedaan dan vier weken nadat het ontwerp aan beide kamers der Staten-Generaal is overgelegd.
- 5 Indien het plan de verlegging van een primaire waterkering betreft, kan het voorts voorzieningen bevatten met betrekking tot de inpassing in de omgeving van het gebied tussen de plaats waar de oorspronkelijke primaire waterkering is gelegen, en de plaats waar de nieuwe primaire waterkering komt te liggen.
- 6 Het eerste lid is niet van toepassing, indien ten aanzien van een in dat lid bedoeld werk de [Tracéwet](#) of de [Spoedwet wegverbreding](#) van toepassing is, of indien ten aanzien van dat werk toepassing wordt gegeven aan [afdeling 3.5 van de Wet ruimtelijke ordening](#).

§ 2. Projectprocedure voor waterstaatswerken

Artikel 5.5

Deze paragraaf is van toepassing op projectplannen tot aanleg, verlegging of versterking van primaire waterkeringen en, in de gevallen bij of krachtens provinciale verordening bepaald, op projectplannen van besturen van waterschappen voor de aanleg of wijziging van andere waterkeringen dan primaire waterkeringen en op andere waterstaatswerken van bovenlokale betekenis die met spoed en op gecoördineerde wijze tot stand moeten worden gebracht.

Artikel 5.6

- 1 Op de voorbereiding van het projectplan is [afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht](#) van toepassing.

- 2 De terinzagelegging, bedoeld in [artikel 3:11 van de Algemene wet bestuursrecht](#), geschiedt tevens ten kantore van de betrokken bestuursorganen. Zienswijzen kunnen naar voren worden gebracht door een ieder.
- 3 De beheerder stelt een projectplan tot aanleg, verlegging of versterking van een primaire waterkering vast binnen twaalf weken nadat de termijn voor het naar voren brengen van zienswijzen is verstreken. Na vaststelling zendt hij het plan onverwijld aan gedeputeerde staten.

Artikel 5.7

- 1 Het projectplan heeft de goedkeuring van gedeputeerde staten van de provincie op wier grondgebied het wordt uitgevoerd. De goedkeuring kan slechts worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang.
- 2 Indien het een waterstaatswerk betreft dat in meer dan één provincie is gelegen, kunnen gedeputeerde staten van de desbetreffende provincies bij overeenstemmende besluiten bepalen dat gedeputeerde staten van de provincie waarin het waterstaatswerk in hoofdzaak is gelegen, belast zijn met de goedkeuring van het projectplan.
- 3 In afwijking van [artikel 10:31, tweede en derde lid, van de Algemene wet bestuursrecht](#) kan het nemen van een besluit omtrent de goedkeuring van een projectplan tot aanleg, verlegging of versterking van een primaire waterkering niet worden verdaagd.

Artikel 5.8

- 1 Gedeputeerde staten bevorderen een gecoördineerde voorbereiding van de besluiten die nodig zijn ter uitvoering van het projectplan.
- 2 Gedeputeerde staten kunnen van andere betrokken bestuursorganen de medewerking vorderen die voor het welslagen van de coördinatie nodig is. Die bestuursorganen verlenen de van hen gevorderde medewerking.
- 3 Indien het een waterstaatswerk betreft dat in meer dan één provincie is gelegen, kunnen gedeputeerde staten van de desbetreffende provincies bij overeenstemmende besluiten bepalen dat gedeputeerde staten van een van die provincies de coördinatie van de voorbereiding van de in het eerste lid bedoelde besluiten bevorderen.
- 4 Ten aanzien van aanvragen tot het nemen van besluiten als bedoeld in het eerste lid is de beheerder mede bevoegd deze in te dienen bij de bevoegde bestuursorganen.

Artikel 5.9

Op de voorbereiding van de in [artikel 5.8, eerste lid](#), bedoelde besluiten is [afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht](#) van toepassing, met dien verstande dat:

- a. de ontwerpen van de besluiten binnen een door gedeputeerde staten te bepalen termijn worden toegezonden aan gedeputeerde staten, die zorg dragen voor de in [artikel 3:13, eerste lid, van die wet](#) bedoelde toezending;

- b. gedeputeerde staten ten aanzien van de ontwerpen van de besluiten gezamenlijk toepassing kunnen geven aan de [artikelen 3:11, eerste lid](#), en [3:12 van die wet](#);
- c. zienswijzen naar voren kunnen worden gebracht door een ieder;
- d. in afwijking van [artikel 3:18 van die wet](#) de besluiten worden genomen binnen een door gedeputeerde staten te bepalen termijn;
- e. de besluiten onverwijld worden gezonden aan gedeputeerde staten;
- f. gedeputeerde staten beslissen over de toepassing van [artikel 3:18, tweede lid, van die wet](#).

Artikel 5.10

Voor zover een bestemmingsplan voor de uitvoering van werken en werkzaamheden een omgevingsvergunning voor een aanlegactiviteit als bedoeld in [artikel 2.1, eerste lid, onder b, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht](#) vereist, geldt zodanige eis niet in het gebied dat is begrepen in een vastgesteld projectplan.

Artikel 5.11

- 1 Indien een bestuursorgaan, niet zijnde een bestuursorgaan van het Rijk, dat in eerste aanleg bevoegd is te beslissen op een aanvraag tot het nemen van een besluit dat nodig is ter uitvoering van het projectplan, niet of niet tijdig een ontwerp-besluit op de aanvraag aan gedeputeerde staten zendt, dan wel niet, niet tijdig of niet in overeenstemming met het projectplan beslist of een beslissing neemt die naar het oordeel van gedeputeerde staten wijziging behoeft, kunnen gedeputeerde staten een beslissing op de aanvraag nemen. In het laatste geval treedt hun besluit in de plaats van het besluit van het in eerste aanleg bevoegde bestuursorgaan. Indien gedeputeerde staten voornemens zijn zelf een beslissing op de aanvraag te nemen, plegen zij overleg met het bestuursorgaan dat in eerste aanleg bevoegd is te beslissen.
- 2 Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op ambtshalve te nemen besluiten ter uitvoering van het projectplan en andere besluiten dan die ter uitvoering van het projectplan, welke zijn gericht op de realisering van de in het projectplan opgenomen voorzieningen.
- 3 Indien bij de toepassing van het eerste lid de in dat lid bedoeld beslissing op een aanvraag tot het nemen van een besluit wordt genomen door gedeputeerde staten, draagt het bestuursorgaan dat in eerste aanleg bevoegd was te beslissen op de aanvraag de ter zake ontvangen leges over aan gedeputeerde staten.

Artikel 5.12

De in [artikel 5.8, eerste lid](#), bedoelde besluiten worden, voor zover zij gecoördineerd zijn voorbereid, gelijktijdig door gedeputeerde staten bekendgemaakt.

Artikel 5.13

- 1 Tegen een besluit als bedoeld in [artikel 5.7, eerste lid](#), kan geen beroep bij de bestuursrechter worden ingesteld door een belanghebbende aan wie redelijkerwijze kan worden verweten dat hij geen zienswijzen als bedoeld in [artikel 3:15 van de](#)

[Algemene wet bestuursrecht](#) naar voren heeft gebracht tegen het ontwerp van het projectplan waarop de goedkeuring betrekking heeft.

- 2

In afwijking van [artikel 6:8 van de Algemene wet bestuursrecht](#) vangt de termijn voor het indienen van een beroepschrift tegen de besluiten, bedoeld in [artikel 5.8, eerste lid](#), aan met ingang van de dag na die waarop de in [artikel 5.12](#) bedoelde bekendmaking is geschied.

Artikel 5.14

- 1 Onteigening ingevolge [titel II](#) of [IIa van de onteigeningswet](#) kan mede geschieden ter uitvoering van de in een projectplan opgenomen voorzieningen, bedoeld in [artikel 5.4, tweede of vijfde lid](#).
- 2 De in [artikel 18, eerste lid, van de onteigeningswet](#) bedoelde dagvaarding kan geschieden nadat het projectplan door gedeputeerde staten is goedgekeurd. De rechtbank spreekt de onteigening niet uit dan nadat het projectplan onherroepelijk is geworden.

§ 3. Bijzondere bepalingen met betrekking tot verontreiniging van de bodem en oever van oppervlaktewaterlichamen

Artikel 5.15

- 1 Indien ten gevolge van een ongewoon voorval de bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam zodanig is of dreigt te worden verontreinigd of aangetast dat de kwaliteit van die bodem of oever een belemmering vormt voor het bereiken van de gewenste gebiedskwaliteit, neemt de beheerder onverwijld de naar zijn oordeel noodzakelijke maatregelen ten einde de oorzaak van de verontreiniging of aantasting weg te nemen en de verontreiniging of de aantasting en de directe gevolgen daarvan te beperken en zoveel mogelijk ongedaan te maken.
- 2 De [artikelen 30, tweede tot en met vierde lid](#), en [74 van de Wet bodembescherming](#) zijn van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat voor «gedeputeerde staten» wordt gelezen: de beheerder.

Artikel 5.16

- 1 De beheerder kan rechthebbenden ten aanzien van gronden, waarin zich een verontreiniging bevindt die een belemmering kan vormen voor het bereiken van de gewenste gebiedskwaliteit en die zijn gelegen in of deel uitmaken van de bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam, bevelen op daarbij aangegeven wijze onderzoek te verrichten naar die verontreiniging.
- 2 De beheerder kan degene, door wiens handelen een verontreiniging van de bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam is veroorzaakt, bevelen op daarbij aangegeven wijze onderzoek te verrichten naar die verontreiniging.

- 3 De beheerder kan rechthebbenden ten aanzien van gronden, waarin zich een verontreiniging bevindt die een belemmering vormt voor het bereiken van de gewenste gebiedskwaliteit en die zijn gelegen in of deel uitmaken van de bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam, bevelen op daarbij aangegeven wijze tijdelijke beveiligingsmaatregelen te treffen.
- 4 De in het eerste en derde lid bedoelde bevelen worden slechts gegeven aan rechthebbenden ten aanzien van gronden, die zij in gebruik hebben of hebben gehad in de uitoefening van een bedrijf.

Artikel 5.17

- 1 Indien de beheerder maatregelen of voorzieningen als bedoeld in [artikel 4.6, tweede lid, onder a](#), treft in verband met een verontreiniging of aantasting van de bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam die een belemmering vormt voor het bereiken van de gewenste gebiedskwaliteit, en deze verontreiniging of aantasting zich niet beperkt tot die bodem of oever, hebben die maatregelen of voorzieningen tevens betrekking op de bodem die niet behoort tot de bodem of oever van het oppervlaktewaterlichaam, voor zover:
  - a. de bron van de verontreiniging of aantasting in de bodem of oever van het oppervlaktewaterlichaam is gelegen, en
  - b. de verontreiniging of aantasting van de bodem die niet tot de bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam behoort tot ernstige risico's leidt.
- 2 In een geval als bedoeld in het eerste lid pleegt de beheerder, alvorens de maatregelen of voorzieningen te treffen, ter zake overleg met het bevoegde bestuursorgaan ingevolge de [Wet bodembescherming](#).
- 3 [Paragraaf 3 van hoofdstuk IV van de Wet bodembescherming](#) is niet van toepassing op maatregelen of voorzieningen als bedoeld in het eerste lid die de beheerder treft in de bodem die niet behoort tot de bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam.

Artikel 5.18

Indien een verontreiniging of aantasting van de bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam als bedoeld in [artikel 6.8](#) zich niet beperkt tot die bodem of oever, pleegt de beheerder, alvorens van zijn bevoegdheden gebruik te maken, ter zake overleg met het bevoegde bestuursorgaan ingevolge de [Wet bodembescherming](#).

Artikel 5.19

Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald in welke gevallen de kwaliteit van de bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam een belemmering vormt voor het realiseren van de gewenste gebiedskwaliteit. Bij of krachtens die maatregel kan worden bepaald in welke gevallen een ingreep in de bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam zonder meer is vereist.

§ 4. Gedoogplichten en bijzondere bevoegdheden

Artikel 5.20

- 1 De met de inspectie van watersystemen of onderdelen daarvan belaste personen, werkzaam onder verantwoordelijkheid van de beheerder, zijn bevoegd, met medeneming van de benodigde apparatuur, elke plaats te betreden met uitzondering van woningen zonder toestemming van de bewoner.
- 2 Onze Minister of het bestuur van een waterschap is bevoegd tot het geven van een machtiging als bedoeld in [artikel 3, tweede lid, van de Algemene wet op het binnentreden](#), tot het zonder toestemming van de bewoner binnentreden in een woning door een of meer daartoe bij besluit van Onze Minister of dat bestuur aangewezen personen, voor zover die woning deel uitmaakt van een waterstaatswerk of daarmee rechtstreeks in verbinding staat.
- 3 De [artikelen 5:13, 5:15, tweede en derde lid, 5:16](#) en [5:20 van de Algemene wet bestuursrecht](#) zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 5.21

- 1 De beheerder of, in voorkomende gevallen, gedeputeerde staten kunnen, voor zover dat voor de vervulling van hun taken redelijkerwijs nodig is, rechthebbenden ten aanzien van gronden de verplichting opleggen om op of in die gronden onderzoeken en daarmee verband houdende werkzaamheden te gedogen.
- 2 Spoedeisende gevallen uitgezonderd, wordt de beschikking waarbij de gedoogplicht wordt opgelegd, ten minste twee weken voor aanvang van het onderzoek aan de rechthebbenden bekendgemaakt.

Artikel 5.22

- 1 Degene die ter verkrijging van gegevens, benodigd voor de aanvraag of wijziging van een watervergunning of ter voldoening aan een andere op grond van deze wet, dan wel een verordening van waterschap of provincie in het kader van het waterbeheer, op hem rustende verplichting, onderzoek moet verrichten op of in gronden ten aanzien waarvan hem de nodige bevoegdheid ontbreekt, kan, indien de rechthebbenden ten aanzien van die gronden geen toestemming verlenen, de beheerder of het op grond van [hoofdstuk 6](#) bevoegde gezag verzoeken de rechthebbenden daartoe een gedoogplicht overeenkomstig [artikel 5.21](#) op te leggen.
- 2 De beheerder, onderscheidenlijk het bevoegde gezag, stelt bij het opleggen van de gedoogplicht zodanige voorwaarden dat de vergoeding van schade aan de rechthebbenden op voldoende wijze is verzekerd.

Artikel 5.23

- 1 Rechthebbenden ten aanzien van onroerende zaken zijn gehouden onderhouds- en herstelwerkzaamheden aan waterstaatswerken te gedogen, voorzover die werkzaamheden geschieden door of onder toezicht van de beheerder.
- 2 Rechthebbenden ten aanzien van gronden, gelegen aan of in een oppervlaktewaterlichaam waarvan het onderhoud geschiedt door of onder toezicht van

een beheerder, zijn gehouden op die gronden specie en maaisel te ontvangen, die tot regulier onderhoud van dat oppervlaktewaterlichaam worden verwijderd.

- 3 De beheerder stelt de rechthebbenden ten minste achtenveertig uur van tevoren schriftelijk in kennis van de voorgenomen werkzaamheden.

Artikel 5.24

- 1 De beheerder kan, voor zover dat voor de vervulling van zijn taken redelijkerwijs nodig is, rechthebbenden ten aanzien van onroerende zaken de verplichting opleggen om de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk en de daarmee verband houdende werkzaamheden te gedogen, wanneer naar zijn oordeel de belangen van die rechthebbenden onteigening niet vorderen.
- 2 [Artikel 5.21, tweede lid](#), is van toepassing.

Artikel 5.25

- 1 Rechthebbenden ten aanzien van onroerende zaken zijn gehouden te gedogen dat op of aan die zaken door of vanwege de beheerder meetmiddelen, seinen, merken of andere tekens worden aangebracht en in stand gehouden, indien dat naar het oordeel van de beheerder nodig is in verband met de functievervulling van een waterstaatswerk.
- 2 Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op verkeerstekens die door of vanwege het op grond van de [Scheepvaartverkeerswet](#) bevoegde gezag worden aangebracht en in stand gehouden.

Artikel 5.26

Rechthebbenden ten aanzien van onroerende zaken, gelegen in of deel uitmakend van een oppervlaktewaterlichaam of bergingsgebied, zijn gehouden wateroverlast en overstromingen ten gevolge van de afvoer of tijdelijke berging van oppervlaktewater te dulden.

Artikel 5.27

Rechthebbenden ten aanzien van gronden waarin het grondwater invloed ondergaat door het onttrekken van grondwater of het infiltreren van water krachtens een watervergunning, zijn, onverminderd [artikel 7.18](#), gehouden dat onttrekken of infiltreren te gedogen.

§ 5. Gevaar voor waterstaatswerken

Artikel 5.28

- 1 In deze paragraaf wordt verstaan onder gevaar: omstandigheden waardoor de goede staat van een of meer waterstaatswerken onmiddellijk en ernstig in het ongereede is of dreigt te geraken.
- 2 [Artikel 5.29, eerste lid, tweede volzin](#), is niet van toepassing op gevaar dat uitgaat van een wrak in de zin van de [Wet bestrijding maritieme ongevallen](#) dat zich bevindt

in de Noordzee dan wel wordt veroorzaakt door voorvallen of omstandigheden als bedoeld in [artikel 16](#) of [18 van die wet](#).

Artikel 5.29

- 1 De beheerder draagt zorg voor het houden van oefeningen in doeltreffend optreden bij gevaar. Tevens stelt hij voor de waterstaatswerken onder zijn beheer een calamiteitenplan vast, dat voldoet aan bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels.
- 2 In het calamiteitenplan wordt de afstemming op crisisplannen en voor het waterbeheer van belang zijnde rampbestrijdingsplannen, vastgesteld voor het gebied waarin de waterstaatswerken zijn gelegen, gewaarborgd.
- 3 Het ontwerp van een calamiteitenplan wordt in elk geval voor commentaar gezonden aan de besturen van de veiligheidsregio's waarbinnen de waterstaatswerken zijn gelegen.

Artikel 5.30

- 1 De beheerder is in geval van gevaar, zolang de daardoor ontstane situatie zulks noodzakelijk maakt, bevoegd de maatregelen te treffen die hij nodig oordeelt, zo nodig in afwijking van wettelijke voorschriften, met dien verstande dat hij geen maatregelen treft die in strijd zijn met de [Grondwet](#) of met internationaalrechtelijke verplichtingen.
- 2 Indien het bestuur van een waterschap gebruik heeft gemaakt van de bevoegdheid, bedoeld in het eerste lid, meldt hij dit onverwijld aan gedeputeerde staten.
- 3 Indien het bestuur van een waterschap in verband met gevaar voor een primaire waterkering gebruik heeft gemaakt van de bevoegdheid, bedoeld in het eerste lid, meldt hij dit, in afwijking van het tweede lid, onverwijld aan Onze Minister.
- 4 De beheerder brengt, zodra de feitelijke omstandigheden op grond waarvan toepassing is gegeven aan het eerste lid, dat toelaten, het waterstaatswerk weer zoveel mogelijk in overeenstemming met de in de legger voorgeschreven staat.
- 5 De beheerder draagt zorg voor een evaluatie van het optreden en verder handelen bij toepassing van het eerste en vierde lid. Hij zendt in elk geval een exemplaar van deze evaluatie ter kennisneming aan gedeputeerde staten, alsmede aan de besturen van de veiligheidsregio's waarbinnen de waterstaatswerken zijn gelegen.
- 6 Indien de evaluatie betrekking heeft op zijn optreden en verder handelen in verband met gevaar voor een primaire waterkering, zendt de beheerder, in afwijking van het vijfde lid, in elk geval een exemplaar van de evaluatie ter kennisneming aan Onze Minister, alsmede aan de besturen van de veiligheidsregio's waarbinnen de primaire waterkering is gelegen.

Artikel 5.31

- 1 Gedeputeerde staten kunnen, indien naar hun oordeel het bestuur van een waterschap niet of niet voldoende optreedt bij gevaar, overeenkomstige toepassing geven aan [artikel 3.12](#).
- 2 Indien de omstandigheden geen voorafgaande bijeenroeping van gedeputeerde staten gedogen, is Onze Commissaris in de provincie bevoegd tot uitoefening van de in het eerste lid bedoelde bevoegdheid, zolang het gevaar voortduurt en totdat gedeputeerde staten van die bevoegdheid gebruik maken.
- 3 Onze Minister kan, indien naar zijn oordeel gedeputeerde staten of Onze Commissaris in de provincie ten onrechte niet of niet voldoende gebruik maken van de bevoegdheid, bedoeld in het eerste of tweede lid, overeenkomstige toepassing geven aan [artikel 3.13](#).
- 4 In afwijking van het eerste lid, kan Onze Minister, indien naar zijn oordeel het bestuur van een waterschap niet of niet voldoende optreedt bij gevaar voor een primaire waterkering, overeenkomstige toepassing geven aan [artikel 3.13](#).

Artikel 5.32

- 1 Onze Minister is in de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba in geval van een watersnood, zolang de daardoor ontstane situatie zulks noodzakelijk maakt, bevoegd maatregelen te treffen die hij nodig oordeelt, zo nodig in afwijking van wettelijke voorschriften, met dien verstande dat hij geen maatregelen treft die in strijd zijn met de [Grondwet](#) of met internationaalrechtelijke verplichtingen.
- 2 Onder watersnood wordt mede verstaan een dringend of dreigend gevaar voor overstroming.
- 3 Onze Minister draagt zorg voor het houden van oefeningen in doeltreffend optreden bij watersnood.
- 4 Onze Minister draagt zorg voor een evaluatie van het optreden en verder handelen bij toepassing van het eerste lid.

Hoofdstuk 6. Handelingen in watersystemen

§ 1. Watervergunning en algemene regels

Artikel 6.1

In dit hoofdstuk en de daarop berustende bepalingen wordt, tenzij anders bepaald, verstaan onder:

- *lozen*: brengen van stoffen in een oppervlaktewaterlichaam of brengen van water of stoffen op een zuiveringstechnisch werk;
- *revisievergunning*: vergunning die wordt verleend krachtens [artikel 6.18, eerste lid](#), of [6.19, eerste lid](#);
- *stoffen*: afvalstoffen, verontreinigende of schadelijke stoffen;
- *storten van stoffen*: zich in zee of op zee ontdoen van stoffen of van vaartuigen, luchtvaartuigen of op de zeebodem opgerichte werken, op een wijze als bedoeld in [artikel 6.3, eerste lid, onderdeel a](#), in samenhang met [artikel 6.12, onderdeel b](#), dan wel als bedoeld in artikel 6.3, eerste lid, onderdeel b, of derde lid.

Artikel 6.2

- 1 Het is verboden om stoffen te brengen in een oppervlaktewaterlichaam, tenzij:
  - a. een daartoe strekkende vergunning is verleend door Onze Minister of, ten aanzien van regionale wateren, het bestuur van het betrokken waterschap;
  - b. daarvoor vrijstelling is verleend bij of krachtens algemene maatregel van bestuur;
  - c. [artikel 6.3](#) van toepassing is.
- 2 Het is verboden met behulp van een werk, niet zijnde een openbaar vuilwaterriool, water of stoffen te brengen op een zuiveringstechnisch werk, tenzij:
  - a. een daartoe strekkende vergunning is verleend door het bestuur van het in [artikel 3.4](#) bedoelde waterschap;
  - b. daarvoor vrijstelling is verleend bij of krachtens algemene maatregel van bestuur.
- 3 Voor de toepassing van het eerste lid worden de gronden binnen een oppervlaktewaterlichaam die ingevolge [artikel 3.1](#) of [3.2](#) zijn aangewezen als drogere oevergebieden, niet tot dat oppervlaktewaterlichaam gerekend.
- 4 Het eerste lid is niet van toepassing op het lozen ten gevolge van het gebruik van meststoffen op agrarische gronden in uiterwaarden en buitendijkse gebieden in het kader van de normale agrarische bedrijfsuitoefening, voor zover daaromtrent regels zijn gesteld bij of krachtens de [Meststoffenwet](#).

Artikel 6.3

- 1 Het is zonder daartoe strekkende vergunning van Onze Minister verboden:
  - a. zich van stoffen te ontdoen door deze vanaf of vanuit een vaartuig dan wel een luchtvaartuig in zee te brengen of op zee te verbranden;

- b. zich in zee te ontdoen van vaartuigen, luchtvaartuigen of op de zeebodem opgerichte werken;
  - c. stoffen aan boord van een vaartuig of luchtvaartuig te nemen met het oogmerk zich daarvan op een wijze als bedoeld in onderdeel a te ontdoen, dan wel met dat oogmerk stoffen af te geven of op te slaan.
- 2 Het eerste lid is mede van toepassing op handelingen die plaatsvinden op in Nederland geregistreerde vaartuigen en luchtvaartuigen die zich bevinden buiten Nederland en de Nederlandse exclusieve economische zone.
- 3 Het eerste lid, onderdeel a, is van overeenkomstige toepassing op het zich ontdoen van stoffen door deze vanaf of vanuit een op de zeebodem opgericht werk in zee te brengen of op zee te verbranden, tenzij die handelingen samenhangen met of voortvloeien uit het normale gebruik van dat werk, mits dat gebruik niet ten doel heeft het zich ontdoen van stoffen.

Artikel 6.4

- 1 Het is verboden zonder daartoe strekkende vergunning van gedeputeerde staten grondwater te onttrekken of water te infiltreren:
  - a. ten behoeve van industriële toepassingen, indien de te onttrekken hoeveelheid water meer dan 150 000 m³ per jaar bedraagt;
  - b. ten behoeve van de openbare drinkwatervoorziening of een bodemenergiesysteem.
- 2 Bij provinciale verordening kan worden bepaald dat het eerste lid niet van toepassing is voor onttrekkingen waarbij de te onttrekken hoeveelheid ten hoogste 10 m³ per uur bedraagt.

Artikel 6.5

Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kan voor rijkswateren en, met het oog op internationale verplichtingen of bovenregionale belangen, voor regionale wateren worden bepaald dat het verboden is zonder daartoe strekkende vergunning van Onze Minister, onderscheidenlijk het bestuur van het waterschap:

- a. water te brengen in of te onttrekken aan een oppervlaktewaterlichaam;
- b. grondwater te onttrekken of water te infiltreren in andere gevallen dan als bedoeld in [artikel 6.4](#);
- c. gebruik te maken van een waterstaatswerk of een daartoe behorende beschermingszone door, anders dan in overeenstemming met de functie, daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder werkzaamheden te verrichten, werken te maken of te behouden, dan wel vaste substanties of voorwerpen te storten, te plaatsen of neer te leggen, of deze te laten staan of liggen.

Artikel 6.5a

Een verbod bij of krachtens algemene maatregel van bestuur als bedoeld in [artikel 6.5, aanhef en onderdeel c](#), is niet van toepassing op windparken waarop de [Wet windenergie op zee](#) van toepassing is.

Artikel 6.6

- 1 Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld met betrekking tot het verrichten van handelingen als bedoeld in de [artikelen 6.2 tot en met 6.5](#), met dien verstande dat voor regionale wateren, voor zover het handelingen als bedoeld in [artikel 6.4](#) of [6.5](#) betreft, slechts regels worden gesteld met het oog op internationale verplichtingen of bovenregionale belangen.
- 2 Bij of krachtens de maatregel kan met betrekking tot daarbij aangegeven handelingen de verplichting worden opgelegd te voldoen aan voorschriften, gesteld door een bij of krachtens die maatregel aangewezen bestuursorgaan. Daarbij kan worden bepaald dat deze voorschriften mogen afwijken van de krachtens het eerste lid gestelde regels.
- 3 Bij de maatregel kan voorts worden bepaald dat bij verordening van een waterschap of bij provinciale verordening, dan wel in de aan een watervergunning te verbinden voorschriften, mag worden afgeweken van de krachtens het eerste lid gestelde regels.

Artikel 6.7

De in [artikel 6.6, eerste lid](#), bedoelde regels kunnen mede een vrijstelling van een verbod als bedoeld in [artikel 6.3](#), [6.4](#) of [6.5](#) inhouden of een verbod op het verrichten van daarbij aangegeven handelingen, alsmede de verplichting om, met inachtneming van bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels, het verrichten van handelingen te melden, metingen uit te voeren, gegevens te registreren en daarvan opgave te doen aan een daarbij aangewezen bestuursorgaan.

Artikel 6.8

Ieder die handelingen verricht of nalaat en die weet of redelijkerwijs had kunnen vermoeden dat door die handelingen of het nalaten daarvan de bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam kan worden verontreinigd of aangetast, is verplicht alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd om die verontreiniging of aantasting te voorkomen, dan wel indien die verontreiniging of aantasting zich voordoet, de verontreiniging of de aantasting en de directe gevolgen daarvan te beperken en zoveel mogelijk ongedaan te maken. Indien de verontreiniging of aantasting het gevolg is van een ongewoon voorval, worden de maatregelen onverwijld genomen.

Artikel 6.9

- 1 Degene die handelingen verricht als bedoeld in [artikel 6.8](#) en daarbij kennis neemt van een verontreiniging of aantasting van de bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam die door die handelingen wordt veroorzaakt, maakt zo spoedig mogelijk melding van de verontreiniging of aantasting bij de beheerder. Hij geeft daarbij aan welke maatregelen als bedoeld in artikel 6.8 hij voornemens is te treffen of reeds heeft getroffen.
- 2 De beheerder kan aanwijzingen geven met betrekking tot de te nemen maatregelen, bedoeld in [artikel 6.8](#).

Artikel 6.10

- 1 Onze Minister kan de toegang tot een waterstaatswerk in beheer bij het Rijk geheel of gedeeltelijk verbieden of beperken door een daartoe strekkende bekendmaking ter plaatse, dan wel gedaan op een andere geschikte wijze.
- 2 Het eerste lid is niet van toepassing op het gebruik door het openbaar verkeer, tenzij het verbod of de beperking van de toegang betrekking heeft op een veiligheidszone rondom een werk in de exclusieve economische zone die is ingesteld in overeenstemming met artikel 60 van het VN-Zeerechtverdrag, dan wel rondom een werk in de territoriale zee.

Artikel 6.11

- 1 De in dit hoofdstuk gegeven bevoegdheden kunnen ten aanzien van handelingen als bedoeld in [artikel 6.5, onderdeel c](#), die plaatsvinden in de Nederlandse exclusieve economische zone, mede worden toegepast ter bescherming van andere belangen dan waarin [artikel 2.1](#) voorziet, voor zover daarin niet bij of krachtens andere wet is voorzien.
- 2 De in dit hoofdstuk gegeven bevoegdheden kunnen ten aanzien van handelingen als bedoeld in [artikel 6.2, tweede lid](#), mede worden toegepast ter bescherming van de doelmatige werking van een zuiveringstechnisch werk.

Artikel 6.12

Dit hoofdstuk is niet van toepassing op:

- a. handelingen waaromtrent regels zijn gesteld bij of krachtens de [Kernenergiewet](#) of de [Wet voorkoming verontreiniging door schepen](#);
- b. handelingen aan boord van vaartuigen of luchtvaartuigen in zee, voor zover die handelingen samenhangen met of voortvloeien uit het normale gebruik van het vaartuig of luchtvaartuig, mits dat gebruik niet ten doel heeft het zich ontdoen van stoffen;
- c. handelingen aan boord van oorlogsschepen, marinehulpschepen en andere schepen die in gebruik zijn voor de uitvoering van de militaire taak, ongeacht hun nationaliteit;
- d. handelingen in zee waaromtrent regels zijn gesteld bij of krachtens de [Mijnbouwwet](#) alsmede het onttrekken van grondwater bij of ten behoeve van het opsporen of winnen van delfstoffen of aardwarmte in de zin van [artikel 1 van die wet](#), voor zover het onttrekken op een diepte van meer dan 500 meter beneden de oppervlakte van de aardbodem plaatsvindt;
- e. handelingen waaromtrent regels zijn gesteld bij of krachtens de [Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden](#), voor zover bij algemene maatregel van bestuur niet anders wordt bepaald.

§ 2. Nadere bepalingen omtrent de watervergunning

Artikel 6.13

Deze paragraaf is mede van toepassing op de krachtens verordening van een waterschap vereiste vergunningen, voor zover deze betrekking hebben op handelingen in een watersysteem of beschermingszone. Met een vergunning wordt gelijkgesteld een krachtens zodanige verordening vereiste ontheffing.

Artikel 6.14

- 1 Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld met betrekking tot de wijze waarop de aanvraag om een watervergunning geschiedt en de gegevens en bescheiden die door de aanvrager worden verstrekt met het oog op de beslissing op de aanvraag. Bij de maatregel kan, in afwijking van [artikel 2:15, eerste en tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht](#), worden bepaald dat de aanvraag geheel of gedeeltelijk elektronisch wordt ingediend, of dat het bevoegd gezag geheel of gedeeltelijk elektronisch ingediende aanvragen in ontvangst neemt. Daarbij kan worden bepaald dat de verplichtingen slechts gelden in daarbij aangegeven categorieën van gevallen.
- 2 Bij een verordening als bedoeld in [artikel 6.13](#), kunnen eveneens regels worden gesteld met betrekking tot de gegevens over de bij die verordening aangewezen handeling, die door de aanvrager worden verstrekt met het oog op de beslissing op de aanvraag.

Artikel 6.15

- 1 De aanvraag om vergunning wordt ingediend bij burgemeester en wethouders van de gemeente waar de handeling geheel of in hoofdzaak wordt verricht. Tevens kan, in afwijking van de eerste volzin, de aanvraag bij het bevoegd gezag worden ingediend. In dat geval zendt het bevoegd gezag een afschrift van de aanvraag aan burgemeester en wethouders van de gemeente waar de handeling geheel of in hoofdzaak wordt verricht.
- 2 Het orgaan waarbij de aanvraag is ingediend, zendt de aanvrager onverwijld een bewijs van ontvangst van de aanvraag, waarin het de datum vermeldt, waarop het de aanvraag heeft ontvangen.
- 3 Het bevoegd gezag zendt de aanvrager nadat het de aanvraag heeft ontvangen, onverwijld een bericht waarin het vermeldt dat het bevoegd is op de aanvraag te beslissen en welke procedure ter voorbereiding van die beslissing zal worden gevolgd.

Artikel 6.16

- 1 Op de voorbereiding van een beschikking tot verlening, wijziging of intrekking van een vergunning voor het lozen of storten van stoffen of, in de gevallen bedoeld in [artikel 6.4](#), het onttrekken van grondwater of infiltreren van water, zijn, tenzij bij algemene maatregel van bestuur anders wordt bepaald, de [afdelingen 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht](#) en [13.2 van de Wet milieubeheer](#) van toepassing. Bij de

toepassing van [afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht](#) worden de stukken als bedoeld in [artikel 3:11 van die wet](#) tevens ter inzage gelegd in de gemeente waar de handeling geheel of in hoofdzaak wordt verricht.

- 2 Een vergunning voor het onttrekken van grondwater of infiltreren van water als bedoeld in [artikel 6.4](#), wordt niet verleend of gewijzigd dan nadat het bestuur van het betrokken waterschap door gedeputeerde staten in de gelegenheid is gesteld advies te geven omtrent de aanvraag of het ontwerp van de op de aanvraag te nemen beschikking.
- 3 Bij algemene maatregel van bestuur kunnen bestuursorganen worden aangewezen, die door het bevoegd gezag in de gelegenheid worden gesteld advies uit te brengen omtrent het ontwerp van de beschikking tot verlening of wijziging van een vergunning.

Artikel 6.17

- 1 Indien een aanvraag om vergunning betrekking heeft op een handeling of samenstel van handelingen ten aanzien waarvan meer dan één bestuursorgaan bevoegd is, wordt de aanvraag in behandeling genomen en wordt daarop beslist door het bestuursorgaan van het hoogste gezag. Ontbreekt een hoogste gezag, dan wordt de aanvraag in behandeling genomen en wordt daarop beslist door het bestuursorgaan op wiens grondgebied de handeling of het samenstel van handelingen in hoofdzaak wordt verricht.
- 2 In afwijking van het eerste lid kunnen de betrokken bestuursorganen gezamenlijk uit hun midden een ander bestuursorgaan aanwijzen dat de aanvraag in behandeling zal nemen en daarop zal beslissen. De bevoegdheid tot aanwijzing kan steeds in mandaat worden uitgeoefend.
- 3 Op een aanvraag als bedoeld in het eerste lid wordt niet beslist dan nadat de medebetrokken bestuursorganen in de gelegenheid zijn gesteld advies te geven omtrent de aanvraag of het ontwerp van de op de aanvraag te nemen beschikking.
- 4 Het eerste tot en met derde lid zijn van overeenkomstige toepassing op aanvragen tot wijziging van een vergunning waardoor het aantal betrokken bestuursorganen toeneemt.

Artikel 6.18

- 1 Indien een wijziging wordt aangevraagd van een vergunning die betrekking heeft op een handeling die deel uitmaakt van een samenstel van handelingen van de aanvrager waarvoor ook reeds een of meer andere watervergunningen van kracht zijn, kan het bevoegd gezag, in overeenstemming met de andere bevoegde bestuursorganen, in het belang van een doelmatige uitvoering en handhaving van de betrokken vergunningen bepalen dat een watervergunning moet worden aangevraagd die betrekking heeft op alle handelingen die behoren tot het samenstel en daarbij voorziet in de aangevraagde wijziging.

- 2 Indien overeenkomstig het eerste lid is bepaald dat een revisievergunning moet worden aangevraagd, besluiten de bevoegde bestuursorganen tot het buiten behandeling laten van aanvragen voor het wijzigen van afzonderlijke watervergunningen die van kracht zijn voor handelingen die behoren tot het betrokken samenstel.
- 3 Het bevoegd gezag voor de ingevolge het eerste lid te verlenen revisievergunning kan bij de verlening van die vergunning de rechten die de aanvrager aan de al eerder verleende vergunningen ontleent, niet wijzigen anders dan mogelijk zou zijn ingevolge [artikel 6.22](#), in samenhang met de [artikelen 2.1](#), [6.11](#) en [6.20](#).
- 4 Een ingevolge het eerste lid verleende revisievergunning vervangt met ingang van het tijdstip waarop zij in werking treedt, de eerder voor het betrokken samenstel van handelingen verleende vergunningen. Deze vergunningen vervallen op het tijdstip waarop de revisievergunning onherroepelijk wordt.

Artikel 6.19

- 1 Indien voor een samenstel van handelingen verschillende watervergunningen van kracht zijn, kan een van de bevoegde gezagen, in overeenstemming met de andere bevoegde bestuursorganen, in het belang van een doelmatige uitvoering en handhaving van de betrokken vergunningen ambtshalve een vergunning verlenen die betrekking heeft op alle handelingen die behoren tot het samenstel.
- 2 [Artikel 6.18, tweede lid](#), is van overeenkomstige toepassing zodra het ontwerp van de in het eerste lid bedoelde revisievergunning is toegezonden aan de houders van de in het eerste lid bedoelde vergunningen. Voorts zijn artikel 6.18, derde en vierde lid, van overeenkomstige toepassing.

Artikel 6.20

- 1 Aan een vergunning kunnen voorschriften en beperkingen worden verbonden. De aan de vergunning te verbinden voorschriften kunnen mede betrekking hebben op:
  - a. financiële zekerheidsstelling voor de nakoming van krachtens de vergunning geldende verplichtingen of voor de dekking van aansprakelijkheid voor schade, voortvloeiend uit door de vergunde handeling of het staken van die handeling veroorzaakte nadelige gevolgen voor het watersysteem;
  - b. het na het staken van de vergunde handeling wegnemen, compenseren of beperken van door de vergunde handeling of het staken van die handeling veroorzaakte nadelige gevolgen voor het watersysteem.
- 2 Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld omtrent de aan een vergunning te verbinden voorschriften en beperkingen.
- 3 Gedragingen in strijd met de aan een vergunning verbonden voorschriften zijn verboden.

Artikel 6.21

Een vergunning wordt geweigerd, voor zover verlening daarvan niet verenigbaar is met de doelstellingen in [artikel 2.1](#) of de belangen, bedoeld in [artikel 6.11](#).

Artikel 6.22

- 1 Het bevoegd gezag kan een vergunning en de daaraan verbonden voorschriften en beperkingen wijzigen of aanvullen.
- 2 Het bevoegd gezag kan een vergunning geheel of gedeeltelijk intrekken, indien de vergunning gedurende drie achtereenvolgende jaren niet is gebruikt.
- 3 Het bevoegd gezag trekt de vergunning geheel of gedeeltelijk in:
  - a. op aanvraag van de vergunninghouder, voor zover de doelstellingen en belangen, bedoeld in de [artikelen 2.1](#) en [6.11](#), zich hiertegen niet verzetten;
  - b. indien zich omstandigheden of feiten voordoen waardoor de handeling of handelingen waarvoor de vergunning is verleend, niet langer toelaatbaar worden geacht met het oog op de in de [artikelen 2.1](#) en [6.11](#) bedoelde doelstellingen en belangen;
  - c. indien een voor Nederland verbindend verdrag of besluit van een volkenrechtelijke organisatie, dan wel een wettelijk voorschrift ter uitvoering daarvan, daartoe verplicht.
- 4 Het bevoegd gezag gaat in een geval als bedoeld in het derde lid, onderdeel b of c, niet tot intrekking over, voor zover kan worden volstaan met wijziging of aanvulling van de aan de vergunning verbonden voorschriften of beperkingen.

Artikel 6.23

- 1 Indien door wijziging of gedeeltelijke intrekking van een met toepassing van [artikel 6.17](#) verleende vergunning de betrokkenheid van het bestuursorgaan dat de vergunning als bevoegd gezag heeft verleend eindigt, wordt tegelijk met het besluit tot wijziging of gedeeltelijke intrekking aan de vergunninghouder medegedeeld welk bestuursorgaan nadat het besluit onherroepelijk is geworden, bevoegd gezag is. Zo nodig wordt door overgebleven bestuursorganen overeenkomstige toepassing gegeven aan artikel 6.17.
- 2 Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing, indien de betrokkenheid van het bevoegd gezag eindigt door de gedeeltelijke weigering van een vergunning.

Artikel 6.24

- 1 Een vergunning geldt tevens voor de rechtsopvolgers van de vergunninghouder, tenzij bij de vergunning anders is bepaald.
- 2 De rechtsopvolger van de vergunninghouder doet binnen vier weken nadat de vergunning voor hem is gaan gelden, daarvan mededeling aan het bevoegd gezag.

§ 3. Bijzondere bepalingen met betrekking tot verontreiniging

Artikel 6.25

- 1 De [artikelen 8.40, tweede en derde lid](#), en [8.40a van de Wet milieubeheer](#) zijn, voor zover een krachtens [artikel 6.6](#) vast te stellen algemene maatregel van bestuur betrekking heeft op het lozen of storten van stoffen, op die maatregel van overeenkomstige toepassing.
- 2 De voordracht voor een krachtens [artikel 6.6](#) vast te stellen algemene maatregel van bestuur wordt, voor zover die maatregel betrekking heeft op het lozen of storten van stoffen, niet gedaan dan nadat het ontwerp in de Staatscourant is bekendgemaakt en aan een ieder de gelegenheid is geboden om binnen vier weken na de dag waarop de bekendmaking is geschied, wensen en bedenkingen ter kennis van Onze Minister te brengen. Gelijktijdig met de bekendmaking wordt het ontwerp aan de beide Kamers der Staten-Generaal overgelegd.

Artikel 6.26

- 1 Op vergunningen voor het lozen of storten van stoffen zijn de volgende bepalingen van de [Wet algemene bepalingen omgevingsrecht](#) van overeenkomstige toepassing:
  - a. [2.14, eerste lid en derde tot en met zesde lid](#),
  - b. [2.22, vijfde lid, eerste en tweede volzin](#), met dien verstande dat aan de watervergunning voorschriften worden verbonden die strengere eisen bevatten dan de algemeen verbindende voorschriften, bedoeld in de eerste volzin van dat lid, voor zover deze eisen naar het oordeel van het bevoegd gezag noodzakelijk zijn ter verwezenlijking van de voor het desbetreffende oppervlaktewaterlichaam in het beheerplan, bedoeld in [hoofdstuk 4, paragraaf 3](#), van deze wet, opgenomen maatregelen;
  - c. [2.25, eerste lid](#), [2.30](#), [2.31, eerste lid](#), [aanhef en onder b](#), [2.33, eerste lid](#), [aanhef en onder b](#), en [8.1](#), met dien verstande dat voor «omgevingsvergunning» wordt gelezen «vergunning» dat voor «milieu» wordt gelezen «chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen» en voor «een inrichting of mijnbouwwerk of de werking daarvan»: het storten of lozen van stoffen.
- 2 In afwijking van [artikel 6.16, eerste lid](#), is [afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht](#) niet van toepassing op de voorbereiding van een beschikking op de aanvraag tot wijziging van een vergunning voor het lozen van stoffen, die niet leidt tot andere of grotere nadelige gevolgen voor de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen dan volgens de geldende vergunning zijn toegestaan. De [artikelen 3.8](#) en [3.9, eerste lid, onderdeel a, en tweede tot en met vierde lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht](#) zijn van overeenkomstige toepassing op de voorbereiding, bedoeld in de eerste volzin, met dien verstande dat voor «omgevingsvergunning» wordt gelezen: vergunning.
- 3 Een vergunning voor het infiltreren van water wordt slechts verleend, indien er geen gevaar is voor verontreiniging van het grondwater. Bij de beoordeling van dat gevaar worden de krachtens [artikel 12 van de Wet bodembescherming](#) gestelde regels in acht genomen.

- 4 Onverminderd [artikel 6.20](#) worden aan een vergunning als bedoeld in het derde lid voorschriften verbonden volgens de krachtens [artikel 12 van de Wet bodembescherming](#) gestelde regels. Aan de vergunning worden in ieder geval voorschriften verbonden ter verzekering van de controle op de kwaliteit van het grondwater.
- 5 Het derde en vierde lid zijn van overeenkomstige toepassing op de aan een vergunning voor het onttrekken van grondwater te verbinden voorschriften, voor zover die voorschriften betrekking hebben op het infiltreren van water.

§ 4. Coördinatie met [Wet algemene bepalingen omgevingsrecht](#) of [Kernenergiewet](#)

Artikel 6.27

- 1 Een aanvraag tot verlening of wijziging van een watervergunning, met uitzondering van een krachtens [artikel 6.5, aanhef en onder c](#), of op grond van een verordening als bedoeld in [artikel 6.13](#) vereiste vergunning voor het gebruik van een waterstaatswerk of een bijbehorende beschermingszone, die betrekking heeft op:
  - a. een inrichting waartoe een IPPC-installatie als bedoeld in [artikel 1.1, eerste lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht](#) behoort, of
  - b. een inrichting als bedoeld in [artikel 15, onder b, van de Kernenergiewet](#), wordt gelijktijdig ingediend met een aanvraag tot verlening of wijziging van een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in [artikel 2.1, eerste lid, onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht](#) of een vergunning krachtens de [Kernenergiewet](#).
- 2 De beslissing op een in het eerste lid bedoelde aanvraag om een watervergunning wordt overeenkomstig [hoofdstuk 14 van de Wet milieubeheer](#) gecoördineerd voorbereid met de beslissing op de betrokken aanvraag krachtens de [Wet algemene bepalingen omgevingsrecht](#) of de [Kernenergiewet](#). Daarbij worden in ieder geval de in [artikel 14.3, tweede lid, van de Wet milieubeheer](#) genoemde handelingen gelijktijdig verricht.
- 3 De in het eerste lid bedoelde aanvraag om een watervergunning wordt in ieder geval buiten behandeling gelaten, indien niet binnen zes weken na het tijdstip van indiening ervan tevens een aanvraag krachtens de [Wet algemene bepalingen omgevingsrecht](#) of de [Kernenergiewet](#) is ingediend, dan wel de aanvraag krachtens die wetten buiten behandeling wordt gelaten.
- 4 Het orgaan dat krachtens de betrokken wet bevoegd is op de aanvraag om vergunning te beslissen, brengt binnen acht weken na ontvangst van de in het eerste lid eerstbedoelde aanvraag advies uit met het oog op de samenhang tussen de beschikkingen op de onderscheidene aanvragen. Dat orgaan wordt voorts in de gelegenheid gesteld advies uit te brengen over het ontwerp van de beschikking op de aanvraag. In een geval als bedoeld in [artikel 3:18, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht](#) kan het bevoegd gezag besluiten de in de eerste volzin bedoelde termijn met een bij zijn besluit te bepalen redelijke termijn te verlengen. Indien [artikel 30, vierde lid, van de Dienstenwet](#) op de aanvraag van toepassing is, wordt de verlengingstermijn afgestemd op de duur waarmee ingevolge dat artikellid de termijn voor het geven van de beschikking op de aanvraag kan worden verlengd.

- 5 Wordt in de vergunning krachtens de [Wet algemene bepalingen omgevingsrecht](#) een bepaling opgenomen over de termijn waarvoor zij geldt, dan wordt in de watervergunning een gelijke bepaling opgenomen.
- 6 Wordt een betrokken vergunning krachtens de [Wet algemene bepalingen omgevingsrecht](#) of de [Kernenergiewet](#) ingetrokken, dan kan de watervergunning eveneens worden ingetrokken.
- 7 Het tweede, vierde en vijfde lid en de [artikelen 6.28](#) en [6.29](#) zijn van overeenkomstige toepassing op een ambtshalve wijziging van een in het eerste lid bedoelde vergunning. Voorts dragen gedeputeerde staten er ten minste zorg voor dat de betrokken beschikkingen gezamenlijk worden bekendgemaakt en daarvan gezamenlijk mededeling wordt gedaan.
- 8 Wordt in een geval als bedoeld in [artikel 3.16 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht](#), dan wel in de [Kernenergiewet](#) juncto dat artikel, beroep ingesteld tegen een beschikking inzake een vergunning krachtens een van die wetten, dan kan de uitspraak in beroep ook betrekking hebben op een daarmee samenhangende, inzake een watervergunning gegeven beschikking.
- 9 Dit artikel is niet van toepassing indien op de voorbereiding van de in het eerste lid bedoelde watervergunning, de omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in [artikel 2.1, eerste lid, onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht](#) of de vergunning krachtens de [Kernenergiewet afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht](#) niet van toepassing is.

Artikel 6.28

- 1 In een geval als bedoeld in [artikel 6.27, eerste lid](#), waarin gedeputeerde staten of een van Onze Ministers bevoegd zijn de krachtens de betrokken wet vereiste vergunning te verlenen, kunnen gedeputeerde staten, onderscheidenlijk Onze betrokken Minister, indien dat met het oog op de samenhang tussen de beschikkingen op de onderscheidene aanvragen in het belang van de bescherming van het milieu geboden is, en zo nodig in afwijking van regels, gesteld krachtens een provinciale verordening als bedoeld in [artikel 1.2 van de Wet milieubeheer](#), aan het bevoegd gezag een aanwijzing geven ter zake van de inhoud van die beschikking.
- 2 Een aanwijzing wordt gegeven binnen acht weken na de dag waarop het ontwerp van de beschikking op de aanvraag overeenkomstig [artikel 3:11, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht](#) ter inzage is gelegd. Zij wordt niet gegeven dan na overleg met het bevoegd gezag.
- 3 De aanwijzing wordt vermeld in de beschikking van het bevoegd gezag, ter zake waarvan zij is gegeven. Een exemplaar ervan wordt gevoegd bij ieder exemplaar van die beschikking.

Artikel 6.29

In een geval als bedoeld in [artikel 6.27, eerste lid](#), waarin burgemeester en wethouders bevoegd zijn de krachtens de betrokken wet vereiste vergunning te verlenen, is [artikel 6.28](#)

van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat gedeputeerde staten op een daartoe strekkend verzoek van burgemeester en wethouders een aanwijzing kunnen geven aan het bevoegd gezag.

§ 5. Landelijke voorziening voor elektronische aanvraag

Artikel 6.30

Het bevoegd gezag en de bestuursorganen die zijn betrokken bij de beslissing op de aanvraag om een watervergunning, maken gebruik van de voorziening, bedoeld in [artikel 7.6, eerste lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht](#). Artikel 7.6, tweede lid, tweede en derde volzin, van die wet zijn van overeenkomstige toepassing.

Hoofdstuk 7. Financiële bepalingen

§ 1. Heffingen

Artikel 7.1

- 1 In dit hoofdstuk en de daarop berustende bepalingen wordt, tenzij anders bepaald, verstaan onder:
  - *Algemene wet*: [Algemene wet inzake rijksbelastingen](#);
  - *bedrijfsruimte*: een naar zijn aard en inrichting als afzonderlijk geheel te beschouwen ruimte of terrein, niet zijnde een woonruimte, een zuiveringstechnisch werk of een openbaar vuilwaterriool;
  - *gebouwde onroerende zaak*: gebouwde onroerende zaak als bedoeld in [artikel 117, eerste lid, onder d, van de Waterschapswet](#);
  - *heffingsambtenaar*: ambtenaar, bedoeld in [artikel 123, derde lid, onder b, van de Waterschapswet](#) onderscheidenlijk ambtenaar, bedoeld in [artikel 7.10, vierde lid](#), die voor de toepassing van de [Algemene wet](#) in de plaats treedt van de inspecteur;
  - *ingezetene*: ingezetene als bedoeld in [artikel 116, onder a, van de Waterschapswet](#);
  - *lozen*: het brengen van afvalstoffen, verontreinigende of schadelijke stoffen in een oppervlaktewaterlichaam;
  - *woonruimte*: een ruimte die blijkens zijn inrichting bestemd is om als een afzonderlijk geheel te voorzien in woongelegenheid en waarvan de delen blijkens de inrichting van die ruimte niet bestemd zijn om afzonderlijk in gebruik te worden gegeven.
- 2 Voor de toepassing van de [paragrafen 1](#) en [2](#):
  - a. worden de gronden binnen een oppervlaktewaterlichaam die ingevolge [artikel 3.1](#) of [3.2](#) zijn aangewezen als drogere oevergebieden, niet tot dat oppervlaktewaterlichaam gerekend en
  - b. wordt de exclusieve economische zone niet tot enig oppervlaktewaterlichaam gerekend.

Artikel 7.2

- 1 Onder de naam verontreinigingsheffing vindt een heffing plaats ter zake van lozen op een oppervlaktewaterlichaam in beheer bij het Rijk.
- 2 Ter zake van lozen in een oppervlaktewaterlichaam in beheer bij een waterschap kan het algemeen bestuur van dat waterschap onder de naam verontreinigingsheffing een heffing instellen.
- 3 Aan de heffing kunnen worden onderworpen:
  - a. ter zake van lozen vanuit een bedrijfsruimte of woonruimte: degene die het gebruik heeft van die ruimte;
  - b. ter zake van lozen met behulp van een riolering of een zuiveringstechnisch werk: degene bij wie die riolering of dat zuiveringstechnisch werk in beheer is;
  - c. ter zake van andere lozingen dan als bedoeld in onderdeel a of b: degene die loost.

- 4 Ter zake van de verontreinigingsheffing van een waterschap wordt voor de toepassing van het derde lid, onderdeel a:
  - a. gebruik van een woonruimte door de leden van een huishouden aangemerkt als gebruik door het door de heffingsambtenaar aangewezen lid van dat huishouden;
  - b. gebruik door degene aan wie een deel van een bedrijfsruimte in gebruik is gegeven, aangemerkt als gebruik door degene die dat deel in gebruik heeft gegeven, met dien verstande dat degene die het deel in gebruik heeft gegeven, bevoegd is de heffing als zodanig te verhalen op degene aan wie dat deel in gebruik is gegeven;
  - c. het ter beschikking stellen van een woonruimte of bedrijfsruimte voor volgtijdig gebruik aangemerkt als gebruik door degene die die ruimte ter beschikking heeft gesteld, met dien verstande dat degene die de ruimte ter beschikking heeft gesteld, bevoegd is de heffing als zodanig te verhalen op degene aan wie de ruimte ter beschikking is gesteld.

- 5 De opbrengst van de verontreinigingsheffing komt ten goede aan de bekostiging van het beheer van het watersysteem van de beheerder.

Artikel 7.3

- 1 Voor de verontreinigingsheffing geldt als grondslag de hoeveelheid en hoedanigheid van de stoffen die in een kalenderjaar worden geloosd. Als heffingsmaatstaf geldt de vervuilingswaarde van de stoffen die in een kalenderjaar worden geloosd, uitgedrukt in vervuilingseenheden.

- 2 Eén vervuilingseenheid vertegenwoordigt met betrekking tot:

het zuurstofverbruik: het jaarlijks verbruik van 54,8 kilogram zuurstof.

Artikel 7.4 [Vervallen per 01-07-2014]

Artikel 7.5

- 1 Het aantal vervuilingseenheden wordt berekend met behulp van door de heffingplichtige, gedurende elk etmaal van het kalenderjaar ondernomen meting, bemonstering en analyse verkregen gegevens, overeenkomstig bij ministeriële regeling, onderscheidenlijk belastingverordening te stellen regels.

- 2 Op aanvraag van de heffingplichtige staat de heffingsambtenaar onder nader te stellen voorwaarden toe dat van de frequentie van meting, bemonstering en analyse, bedoeld in het eerste lid, wordt afgeweken indien door de heffingplichtige aannemelijk wordt gemaakt dat voor de berekening van de vervuilingswaarde met gegevens over meting, bemonstering en analyse van een beperkt aantal etmalen kan worden volstaan. Deze beslissing wordt genomen bij voor bezwaar vatbare beschikking.

- 3 De bepaling van het zuurstofverbruik van de stoffen welke in een kalenderjaar worden geloosd, geschiedt op basis van de som van het chemisch zuurstofverbruik en het zuurstofverbruik door omzetting van stikstofverbindingen.

- 4 Indien de uitkomst van de methode tot bepaling van het chemisch zuurstofverbruik in belangrijke mate is beïnvloed door biologisch niet of nagenoeg niet afbreekbare stoffen, wordt op die uitkomst een correctie toegepast, overeenkomstig bij ministeriële regeling, onderscheidenlijk belastingverordening te stellen regels.
- 5 [Artikel 122h, eerste, vijfde en zesde lid](#), en [artikel 122i tot en met 122k van de Waterschapswet](#) zijn van overeenkomstige toepassing. [Artikel 122i, eerste lid, van de Waterschapswet](#) is eveneens van overeenkomstige toepassing op lozingen vanuit een zuiveringstechnisch werk.

Artikel 7.6

- 1 Het tarief van de heffing ter zake van lozingen op een oppervlaktewaterlichaam in beheer bij het Rijk bedraagt € 37,28 per vervuilingseenheid.
- 2 In afwijking van het eerste lid bedraagt het tarief per vervuilingseenheid van de heffing ter zake van lozingen op een oppervlaktewaterlichaam in beheer bij het Rijk vanuit een zuiveringstechnisch werk voor het biologisch zuiveren van huishoudelijk afvalwater 50% van het in het eerste lid genoemde bedrag.
- 3 Het tarief van de heffing ter zake van lozingen op een oppervlaktewaterlichaam in beheer bij een waterschap is gelijk aan het door dat waterschap voor het desbetreffende belastingjaar vastgestelde tarief van de zuiveringsheffing, bedoeld in [artikel 122d van de Waterschapswet](#).
- 4 In afwijking van het eerste lid is van heffing vrijgesteld de in het tweede lid bedoelde lozing indien deze plaatsvindt anders dan door de beheerder, mits de hoeveelheid afvalstoffen, verontreinigende of schadelijke stoffen niet is toegenomen.

Artikel 7.7

- 1 Provinciale staten zijn, onder de naam grondwaterheffing, bevoegd bij wijze van belasting een heffing in te stellen wegens onttrekken van grondwater, ter bestrijding van de ten laste van de provincie komende kosten:
  - a. van maatregelen, direct verband houdende met het voorkomen en tegengaan van nadelige gevolgen van het onttrekken van grondwater en het infiltreren van water;
  - b. in verband met voor het grondwaterbeleid noodzakelijke onderzoeken;
  - c. in verband met het houden van een register ter zake van het onttrekken van grondwater en het infiltreren van water;
  - d. in verband met de vergoeding ingevolge [artikel 7.14, eerste lid](#), van schade, voortvloeiend uit de uitvoering van [artikel 6.4](#);
  - e. in verband met de uitvoering van [artikel 7.19](#).
- 2 Aan de heffing worden onderworpen de bij provinciale verordening aan te wijzen houders van inrichtingen of werken, bestemd tot het onttrekken van grondwater.
- 3 Als de houder van de inrichting of het werk wordt aangemerkt:

- a. indien het daartoe krachtens deze wet of de [Waterschapswet](#) bevoegde gezag een vergunning heeft verleend voor de onttrekking van het grondwater: degene aan wie deze vergunning is verleend;
  - b. indien ter zake van de onttrekking van het grondwater de krachtens deze wet of de [Waterschapswet](#) voorgeschreven melding is gedaan: degene die deze melding heeft gedaan;
  - c. in overige gevallen: degene ten behoeve van wie de onttrekking plaatsvindt.
- 4 Als grondslag voor de heffing geldt de onttrokken hoeveelheid grondwater. Indien op grond van vergunningvoorschriften water wordt geïnfiltreerd, wordt voor het vaststellen van de grondslag de geïnfiltreerde hoeveelheid volgens bij provinciale verordening te stellen nadere regels in mindering gebracht op de onttrokken hoeveelheid grondwater.

Artikel 7.8

- 1 Van verontreinigingsheffing zijn vrijgesteld:
  - a. lozingen die plaatsvinden met behulp van een openbaar vuilwaterriool;
  - b. lozingen van stoffen vanuit een zuiveringstechnisch werk door een beheerder op een oppervlaktewaterlichaam dat bij hem in beheer is;
  - c. lozingen van stoffen afkomstig uit een zuiveringstechnisch werk anders dan door de beheerder, mits het lozen plaatsvindt op een oppervlaktewaterlichaam dat bij die beheerder in beheer is en de hoeveelheid afvalstoffen, verontreinigende of schadelijke stoffen niet is toegenomen.
- 2 Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat het bij die maatregel aan te geven onttrekken van grondwater is vrijgesteld van grondwaterheffing.
- 3 Voorts kunnen bij of krachtens algemene maatregel van bestuur onderscheidenlijk bij belastingverordening nadere regels worden gesteld met betrekking tot de verontreinigingsheffing. Nadere regels met betrekking tot de kosten, bedoeld in [artikel 7.7, eerste lid, onderdeel b](#), kunnen worden gesteld bij algemene maatregel van bestuur.

Artikel 7.9

Van de aanvrager kunnen, volgens bij ministeriële regeling te stellen regels, door Onze Minister rechten worden geheven ter dekking van de kosten van het door hem in behandeling nemen van een aanvraag tot het nemen van een beschikking op grond van [hoofdstuk 5](#) of [6](#) van deze wet.

§ 2. Verontreinigingsheffing door het Rijk

Artikel 7.10

- 1 De verontreinigingsheffing ter zake van lozen op een oppervlaktewaterlichaam in beheer bij het Rijk wordt door Onze Minister bij wege van aanslag geheven. De heffing wordt geheven over het kalenderjaar.
- 2 Onverminderd het overigens in deze paragraaf bepaalde, wordt de in het eerste lid bedoelde heffing geheven met overeenkomstige toepassing van de [Algemene wet](#), met uitzondering van de [artikelen 2, vierde lid, 37 tot en met 39, 47a, 48, 52, 53, 54, 76, 80, tweede, derde en vierde lid, 82, 84, 86 en 87 van die wet](#).
- 3 Voor de toepassing van de [Algemene wet](#) treedt Onze Minister in de plaats van Onze Minister van Financiën.
- 4 Voorts treden voor de toepassing van de [Algemene wet](#) de daartoe bij besluit van Onze Minister aangewezen ambtenaar of ambtenaren in de plaats van het bestuur van 's Rijksbelastingen en van de inspecteur, onderscheidenlijk van de ambtenaren van de rijksbelastingdienst.
- 5 Van een besluit als bedoeld in het vierde lid wordt mededeling gedaan door plaatsing in de Staatscourant.

Artikel 7.11

- 1 Indien een bedrijfs- of woonruimte of een zuiveringstechnisch werk bij meer dan één persoon in gebruik of beheer is, kan de heffingsambtenaar een belastingaanslag inzake de in [artikel 7.10, eerste lid](#), bedoelde heffing ter zake van die ruimte of van dat zuiveringstechnisch werk ten name van één van die personen stellen.
- 2 De heffingsambtenaar is bevoegd voor een zelfde in [artikel 7.2, derde lid](#), bedoelde heffingsplichtige, bestemde belastingaanslagen van dezelfde soort op één aanslagbiljet te verenigen.

Artikel 7.12

De door Onze Minister aangewezen ambtenaren die voor de toepassing van de [Algemene wet](#) in de plaats treden van de ambtenaren van de rijksbelastingdienst, zijn, voor zover dit voor het heffen van de in [artikel 7.10, eerste lid](#), bedoelde heffing redelijkerwijs nodig is, bevoegd:

- a. elke plaats met medeneming van de benodigde apparatuur, zo nodig met behulp van de sterke arm, met uitzondering van een woonruimte zonder toestemming van de gebruiker of de gebruikers, te betreden;
- b. monsters te nemen ter zake van lozingen op oppervlaktewaterlichamen in beheer bij het Rijk.

Artikel 7.13

- 1 De heffing ter zake van lozen op een oppervlaktewaterlichaam in beheer bij het Rijk wordt ingevorderd met toepassing van de [Invorderingswet 1990](#) en de [Kostenwet invordering rijksbelastingen](#) als was deze heffing een rijksbelasting in de zin van [artikel 2, eerste lid, onderdeel a, van de Invorderingswet 1990](#) en geschiedt door de zorg van de ontvanger, bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel i, van die wet, alsmede door de overige in die wet genoemde functionarissen.
- 2 Een voorlopige aanslag voor de in het eerste lid bedoelde heffing waarvan het aanslagbiljet een dagtekening heeft die ligt in het jaar waarover deze is vastgesteld, is invorderbaar in zoveel gelijke termijnen als er na de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld, nog maanden van het jaar overblijven. De eerste termijn vervalt één maand na de dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.
- 3 Indien toepassing van het tweede lid niet leidt tot meer dan twee maandelijks termijnen, is de in dat lid bedoelde belastingaanslag twee maanden na de dagtekening van het aanslagbiljet invorderbaar.

§ 3. Schadevergoeding

Artikel 7.14

- 1 Aan degene die als gevolg van de rechtmatige uitoefening van een taak of bevoegdheid in het kader van het waterbeheer schade lijdt of zal lijden, wordt op zijn verzoek door het betrokken bestuursorgaan een vergoeding toegekend, voor zover de schade redelijkerwijze niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven en voor zover de vergoeding niet of niet voldoende anderszins is verzekerd.
- 2 Het verzoek tot vergoeding van de schade bevat een motivering, alsmede een onderbouwing van de hoogte van de gevraagde schadevergoeding. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur dan wel verordening van provincie of waterschap kunnen regels worden gesteld omtrent de inrichting, indiening en motivering van een verzoek tot schadevergoeding.
- 3 Het bestuursorgaan kan het verzoek afwijzen, indien vijf jaren zijn verlopen na de dag waarop de schade zich heeft geopenbaard dan wel nadat de benadeelde redelijkerwijs op de hoogte had kunnen zijn van de schade, doch in elk geval na verloop van twintig jaren na de schadeveroorzakende gebeurtenis. Bij of krachtens de in het tweede lid bedoelde algemene maatregel van bestuur dan wel verordening van provincie of waterschap kunnen regels worden gesteld omtrent de behandeling en de wijze van beoordeling van een verzoek tot schadevergoeding.
- 4 Het besluit inzake de toekenning van de vergoeding wordt genomen bij afzonderlijke beschikking.
- 5 Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen, onverminderd [artikel 7.15](#), nadere regels worden gesteld met betrekking tot de schade die krachtens het eerste lid voor vergoeding in aanmerking komt.

Artikel 7.15

Voor de toepassing van [artikel 7.14](#) wordt onder schade mede verstaan schade in verband met wateroverlast of overstromingen, voor zover deze het gevolg zijn van de verlegging van een waterkering of van andere maatregelen, gericht op het vergroten van de afvoer- of bergingscapaciteit van watersystemen.

Artikel 7.16

[Afdeling 6.1 van de Wet ruimtelijke ordening](#) blijft buiten toepassing, voor zover een belanghebbende met betrekking tot de schade een beroep doet of kan doen op een schadevergoeding als bedoeld in [artikel 7.14, eerste lid](#).

Artikel 7.17

- 1 Indien de door een bestuursorgaan uit hoofde van [artikel 7.14](#) vergoede schade voortvloeit uit een op aanvraag genomen besluit, kan het bestuursorgaan deze schade bij beschikking in rekening brengen bij de aanvrager van dat besluit.
- 2 Indien door een bestuursorgaan, niet zijnde Onze Minister, een vergoeding als bedoeld in [artikel 7.14](#) wordt toegekend in verband met de noodzakelijke behartiging van een openbaar belang waarvan de behartiging niet of niet geheel tot de taak van dat bestuursorgaan behoort, kan Onze Minister op verzoek van dat bestuursorgaan aan het openbaar lichaam welks belang geheel of gedeeltelijk wordt behartigd, de verplichting opleggen de met de toepassing van artikel 7.14 gemoeide kosten die het gevolg zijn van die belangenbehartiging, geheel of gedeeltelijk te vergoeden.
- 3 Een verplichting als bedoeld in het tweede lid wordt niet opgelegd dan nadat het openbaar lichaam welks belang geheel of gedeeltelijk wordt behartigd, en overige rechtstreeks betrokkenen in de gelegenheid zijn gesteld daaromtrent hun zienswijzen naar voren te brengen.
- 4 Van het besluit tot oplegging van een verplichting als bedoeld in het tweede lid wordt mededeling gedaan door plaatsing in de Staatscourant.

Artikel 7.18

- 1 De schade aan een onroerende zaak, veroorzaakt door het onttrekken van grondwater of het infiltreren van water krachtens een watervergunning, wordt, voorzover dit redelijkerwijze kan worden gevegd, door de vergunninghouder ondervangen.
- 2 Voorzover de schade niet is ondervangen, is de vergunninghouder desgevorderd verplicht jegens ieder die enig recht op het gebruik of het genot van de onroerende zaak heeft, die schade te vergoeden.
- 3 Niettemin kan een eigenaar van de onroerende zaak, indien door de aard of de omvang van de schade de eigendom van die zaak voor hem van te geringe betekenis is geworden, vorderen dat de vergunninghouder de onroerende zaak in eigendom overneemt. De vordering kan worden gedaan zowel bij niet-aanvaarding van een als schadevergoeding aangeboden som als na aanvaarding daarvan.

- 4 Vorderingen, op grond van dit artikel staan ter kennisneming van de rechtbank binnen wier rechtsgebied de onroerende zaak of het grootste gedeelte daarvan is gelegen.

Artikel 7.19

- 1 Hij, die op grond van [artikel 7.18, eerste, tweede of derde lid](#), een vordering kan doen met betrekking tot schade in verband met een watervergunning voor het onttrekken van grondwater of het infiltreren van water als bedoeld in [artikel 6.4](#) of [6.5, onderdeel b](#), dan wel krachtens een verordening van een waterschap, kan eerst aan gedeputeerde staten van de provincie waarin de in artikel 7.18 bedoelde onroerende zaak geheel of grotendeels is gelegen verzoeken een onderzoek in te stellen.
- 2 Indien een onroerende zaak is gelegen in een gebied waarin de grondwaterstand invloed ondergaat van meer dan één onttrekking en blijkt het onderzoek niet of niet binnen redelijke termijn is vast te stellen door welke onttrekking de schade die de onroerende zaak ondervindt wordt veroorzaakt, kennen gedeputeerde staten de rechthebbende ten aanzien van die onroerende zaak op zijn verzoek een vergoeding van de kosten van ondervanging van de schade dan wel een schadevergoeding toe. De rechthebbende is in dat geval gehouden tot overdracht van de rechten welke hij tegenover derden mocht kunnen doen gelden.

Artikel 7.20

- 1 Ingeval de rechtbank de vordering, bedoeld in [artikel 7.18, derde lid](#), gegrond acht, veroordeelt zij de vergunninghouder tot overneming en tot betaling van de overnemingsom. Tegen het vonnis staat geen ander rechtsmiddel open dan beroep in cassatie. Het beroep in cassatie moet op straffe van niet-ontvankelijkheid binnen acht dagen na het instellen ervan worden ingeschreven in de registers, bedoeld in [artikel 433 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering](#).
- 2 Op de vaststelling van de overnemingsom zijn de [artikelen 27, eerste en tweede lid, 28, eerste, tweede en derde lid, 29 tot en met 35](#) en [37, eerste lid, van de onteigeningswet](#) van overeenkomstige toepassing, met dien verstande, dat de rechtbank in plaats van één of een oneven aantal deskundigen ook twee deskundigen kan benoemen.
- 3 Het vonnis waarbij de vergunninghouder tot overneming is veroordeeld, kan worden ingeschreven in de openbare registers, bedoeld in [afdeling 2 van titel 1 van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek](#), nadat het in kracht van gewijsde is gegaan. Door inschrijving van het vonnis gaat de eigendom op de vergunninghouder over.

§ 4. Schade aan waterstaatswerken

Artikel 7.21

- 1 De kosten wegens schade, toegebracht aan waterstaatswerken in beheer of onderhoud bij een beheerder, waarvoor eigenaren of gebruikers van vaartuigen wettelijk aansprakelijk zijn, worden door de daartoe door de beheerder aangewezen ambtenaar geraamd en vermeld in een proces-verbaal dat zo mogelijk aan de schipper in afschrift wordt meegedeeld.
- 2 Indien het geraamde bedrag aan de betrokken ambtenaar niet tot zekerheid wordt betaald of niet tot diens genoegen zekerheid wordt gesteld voor betaling daarvan binnen redelijke termijn, is deze ambtenaar bevoegd, desnoods met behulp van de sterke arm, het voortzetten van de reis, het ondernemen van de terugtocht of het aanvangen van een nieuwe reis, ook indien het vaartuig inmiddels buiten zijn ambtsgebied is gebracht, te beletten.
- 3 Onverminderd het recht op vergoeding van de schade is het betrokken publiekrechtelijk lichaam bevoegd het betaalde bedrag aan te wenden tot herstel van de schade. Indien blijkt dat de werkelijke kosten wegens schade minder bedragen dan het betaalde bedrag, wordt het overschot, met de wettelijke rente daarvan vanaf de dag der betaling, uitgekeerd aan degene die heeft betaald.
- 4 Dit artikel is niet van toepassing op de kosten van lokaliseren, markeren en opruimen van een wrak in de zin van de [Wet bestrijding maritieme ongevallen](#).

Artikel 7.22

- 1 De Staat kan – behoudens matiging door de rechter – de ten laste van het Rijk komende kosten van onderzoek naar verontreiniging of aantasting van de bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam en van maatregelen als bedoeld in [artikel 4.6, tweede lid, onder a](#), of [artikel 5.15, eerste lid](#), in verband met verontreiniging of aantasting van de bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam die een belemmering vormt voor het bereiken van de gewenste gebiedskwaliteit, verhalen op degene door wiens onrechtmatige daad die verontreiniging of aantasting in het betrokken geval is veroorzaakt en die deswege of anderszins buiten overeenkomst jegens enige overheid krachtens burgerlijk recht aansprakelijk is voor de gevolgen daarvan.
- 2 De Staat kan, indien de kosten bedoeld in het eerste lid mede ten laste komen van een waterschap, ook deze kosten overeenkomstig dat lid verhalen.
- 3 De Staat kan ten laste van het Rijk komende kosten als bedoeld in het eerste lid overeenkomstig de regels betreffende ongerechtvaardigde verrijking verhalen op degene die door dat onderzoek of die maatregelen ongerechtvaardigd wordt verrijkt. Het tweede lid is van overeenkomstige toepassing.
- 4 De bevoegdheden, bedoeld in het eerste en derde lid, komen toe aan het waterschap in gevallen waarin kosten als bedoeld in het eerste lid geheel te haren laste komen,

alsmede in gevallen waarin de Staat niet van deze bevoegdheid gebruik maakt, voor zover zodanige kosten te haren laste komen.

- 5 [Artikel 75, vijfde lid, van de Wet bodembescherming](#) is van overeenkomstige toepassing.

§ 4a. Het deltafonds

Artikel 7.22a

- 1 Er is een deltafonds.
- 2 Het deltafonds heeft ten doel de financiering en bekostiging van:
  - a. maatregelen en voorzieningen ter voorkoming en waar nodig beperking van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste;
  - b. maatregelen en voorzieningen ter bescherming of verbetering van de chemische of ecologische kwaliteit van watersystemen;
  - c. het inwinnen, bewerken en verspreiden van met de onderdelen a en b samenhangende gegevens en het verrichten van met de onderdelen a en b samenhangende onderzoeken.

Artikel 7.22b

- 1 Het deltafonds is een begrotingsfonds als bedoeld in [artikel 9, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2001](#).
- 2 Onze Minister beheert het deltafonds.

Artikel 7.22c

- 1 De ontvangsten van het deltafonds zijn:
  - a. een bijdrage ten laste van de begroting van het ministerie van Verkeer en Waterstaat;
  - b. bijdragen ten laste van andere begrotingen van het Rijk;
  - c. bijdragen van derden;
  - d. andere ontvangsten in het kader van het bereiken van de doelen van het deltafonds.
- 2 Ten gunste van de begroting van het deltafonds van enig jaar wordt het batige saldo van dat fonds van het voorafgaande jaar gebracht.

Artikel 7.22d

- 1 Ten laste van het deltafonds komen de uitgaven ten behoeve van:
  - a. aanleg, verbetering, beheer, onderhoud en bediening van waterstaatswerken die bij het Rijk in beheer zijn of zullen zijn, ter voorkoming en waar nodig beperking van overstromingen en waterschaarste;
  - b. maatregelen en voorzieningen ter bescherming of verbetering van de chemische of ecologische kwaliteit van watersystemen;

- c. het inwinnen, bewerken en verspreiden van met de onderdelen a en b samenhangende gegevens;
  - d. met de onderdelen a en b samenhangende onderzoeken.
- 2 Onze Minister kan uit het deltafonds subsidies vertrekken ten behoeve van:
    - a. aanleg, verbetering, beheer, onderhoud en bediening van waterstaatswerken die niet bij het Rijk in beheer zijn of zullen zijn, ter voorkoming en waar nodig beperking van overstromingen en waterschaarste;
    - b. maatregelen en voorzieningen ter bescherming of verbetering van de chemische of ecologische kwaliteit van watersystemen;
    - c. met de onderdelen a en b samenhangende onderzoeken.
  - 3 Op subsidies die ten laste komen van het deltafonds zijn de [artikelen 2 en 4 tot en met 7 van de Kaderwet subsidies I en M](#) van toepassing.
  - 4 Subsidies als bedoeld in het tweede lid die worden verleend ten laste van een begroting die nog niet is vastgesteld, worden verleend onder de voorwaarde, bedoeld in [artikel 4:34, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht](#).
  - 5 Ten laste van het deltafonds kunnen eveneens uitgaven worden gebracht ten behoeve van maatregelen en voorzieningen als bedoeld in [artikel 7.22a, tweede lid, onderdelen a en b](#), alsmede ten behoeve van het inwinnen, verspreiden en bewerken van gegevens en het doen van onderzoek als bedoeld in artikel 7.22a, tweede lid, onderdeel c, met betrekking tot buiten het Nederlandse grondgebied gelegen delen van de stroomgebiedsdistricten Eems, Maas, Rijn en Schelde.
  - 6 Ten laste van het deltafonds komen tevens uitgaven ten behoeve van het bureau ter ondersteuning van de werkzaamheden van de deltacommissaris, de huisvestingskosten van het bureau en verdere aan de taakvervulling van de deltacommissaris verbonden uitgaven.
  - 7 Ten laste van het deltafonds komen voorts andere uitgaven in het kader van het bereiken van de doelen van dat fonds.
  - 8 Ten laste van de begroting van enig jaar wordt het nadelige saldo van het deltafonds van het voorafgaande jaar gebracht.

§ 5. Financiering en bekostiging maatregelen primaire waterkeringen

Artikel 7.23

- 1 Onze Minister verleent op aanvraag een subsidie aan de beheerder die vanwege wijziging van de krachtens [artikel 2.2, 2.3](#) of [2.12, vierde lid](#), gestelde regels maatregelen dient te treffen, indien de desbetreffende maatregelen voor het kalenderjaar waarin de subsidie wordt verstrekt zijn opgenomen in een jaarlijks door Onze Minister vast te stellen programma.
- 2 De subsidie, bedoeld in het eerste lid, wordt verleend voor negentig procent van de geraamde kosten van een sober en doelmatig ontwerp van de maatregelen. Bij

ministeriële regeling worden nadere regels gesteld met betrekking tot de kostenraming en de subsidiabele kosten.

- 3 De [artikelen 2](#) en [4 tot en met 7 van de Kaderwet subsidies I en M](#) zijn van toepassing.
- 4 Bij de voorbereiding van het programma, bedoeld in het eerste lid, en van de regeling, bedoeld in het tweede lid, worden de besturen van de waterschappen gehoord.
- 5 Bij algemene maatregel van bestuur worden de maatregelen aangewezen waarvoor in afwijking van het tweede lid subsidie wordt verleend voor honderd procent van de kosten van uitvoering. Daarbij worden de aard en omvang van deze maatregelen aangeduid en de locaties en de betrokken beheerders vermeld.

Artikel 7.24

- 1 Ter bestrijding van de kosten verbonden aan de verstrekking van subsidies voor maatregelen die nodig zijn vanwege wijziging van de krachtens [artikel 2.3](#) of [2.12, vierde lid](#), gestelde regels, is een waterschap een jaarlijkse bijdrage aan Onze Minister verschuldigd.
- 2 De jaarlijkse bijdrage wordt berekend volgens de formule:

$B = 0,50 \times R1 (I/IT + WG/WGT) + 0,40 \times R2 (I/IT + WG/WGT)$, waarin

B voorstelt: de te berekenen bijdrage in euro's;

R1 voorstelt: een bedrag in euro's dat gelijk is aan het bedrag dat ten laste van een begroting als bedoeld in [artikel 7.22c, eerste lid, onder a of b](#), ten bate van de begroting van het desbetreffende jaar wordt toegevoegd aan het deltafonds ten behoeve van subsidies voor de maatregelen die zijn aangewezen krachtens [artikel 7.23, vijfde lid](#), en dat tezamen met R2 niet hoger is dan het in het vierde lid genoemde maximum;

R2 voorstelt: een bedrag in euro's dat gelijk is aan het bedrag dat ten laste van een begroting als bedoeld in [artikel 7.22c, eerste lid, onder a of b](#), ten bate van de begroting van het desbetreffende jaar wordt toegevoegd aan het deltafonds ten behoeve van subsidies voor maatregelen die nodig zijn vanwege wijziging van de krachtens [artikel 2.3](#) of [2.12, vierde lid](#), gestelde regels en niet zijn aangewezen krachtens [artikel 7.23, vijfde lid](#), en dat tezamen met R1 niet hoger is dan het in het vierde lid genoemde maximum;

I voorstelt: het aantal ingezetenen in het gebied van het waterschap op de peildatum;

IT voorstelt: het aantal ingezetenen in de gebieden van de waterschappen tezamen op de peildatum;

WG voorstelt: de som van de op basis van hoofdstuk IV van de Wet waardering onroerende zaken vastgestelde waarden van de gebouwde onroerende zaken in het gebied van het waterschap op de peildatum;

WGT voorstelt: de som van de op basis van [hoofdstuk IV van de Wet waardering onroerende zaken](#) vastgestelde waarden van de gebouwde onroerende zaken in de gebieden van de waterschappen tezamen op de peildatum.

- 3 De peildatum, bedoeld in het tweede lid, is 1 januari 2010 voor de jaarlijkse bijdrage voor de kalenderjaren 2011 tot en met 2014 en voor elke daaropvolgende aaneengesloten periode van vier kalenderjaren telkens 1 januari van het laatste kalenderjaar dat voorafgaat aan de betrokken periode.
- 4 Het in het tweede lid aan de som van R1 en R2 gestelde maximum bedraagt in 2014 131×10^6 euro's en vanaf 2015 181×10^6 euro's, met dien verstande dat met ingang van 2016 het laatstgenoemde bedrag ten opzichte van het loon- en prijspeil van 2011 jaarlijks wordt geïndexeerd volgens de Index Bruto Overheidsinvesteringen, zoals toegepast door Onze Minister van Financiën in de Voorjaarsnota.

Artikel 7.25

Ten behoeve van de vaststelling van de hoogte van de bijdrage, bedoeld in [artikel 7.24](#), verschaft het dagelijks bestuur van een waterschap Onze Minister voor 1 maart van het kalenderjaar dat volgt op het kalenderjaar waarin de peildatum valt, de volgende gegevens:

- a. het aantal ingezetenen in het gebied van het waterschap op de peildatum, en
- b. de som van de op basis van [hoofdstuk IV van de Wet waardering onroerende zaken](#) vastgestelde waarden van de gebouwde onroerende zaken in het gebied van het waterschap op de peildatum.

Artikel 7.26

- 1 Onze Minister stelt de verplichting tot betaling van de bijdrage, bedoeld in [artikel 7.24](#), jaarlijks voor 1 mei vast.
- 2 Indien de slotwet van de begroting van het deltafonds daartoe aanleiding geeft, wordt de verplichting tot betaling door Onze Minister gewijzigd.
- 3 Indien de verplichting tot betaling op grond van het tweede lid wordt gewijzigd, is over de te betalen of terug te betalen geldsom geen wettelijke rente verschuldigd.
- 4 Krachtens het eerste of tweede lid verschuldigde geldsommen kunnen door Onze Minister worden ingevorderd bij dwangbevel.
- 5 Onze Minister kan een aan een waterschap terug te betalen geldsom verrekenen met een van hetzelfde waterschap krachtens het eerste of tweede lid te vorderen geldsom voor een ander kalenderjaar.

Hoofdstuk 8. Handhaving

Artikel 8.1

- 1 De beheerder heeft tot taak:
  - a. zorg te dragen voor de bestuursrechtelijke handhaving van het bij of krachtens de [hoofdstukken 5](#) en [6](#) of krachtens [artikel 10.1](#) bepaalde, voor zover betrekking hebbend op de door hem beheerde watersystemen en de daarbij behorende beschermingszones en van het bij of krachtens [titel 12.3 van de Wet milieubeheer](#) bepaalde met betrekking tot het brengen van stoffen in een oppervlaktewaterlichaam;
  - b. gegevens die met het oog op de uitoefening van de onder a bedoelde taak van belang zijn, te verzamelen en te registreren;
  - c. klachten te behandelen die betrekking hebben op de naleving van de in onderdeel a bedoelde voorschriften.
- 2 Met de beheerder worden voor de toepassing van het eerste lid gelijkgesteld gedeputeerde staten, ter zake van handelingen als bedoeld in [artikel 6.4](#).

Artikel 8.2

In afwijking van [artikel 8.1, eerste lid](#), rusten de daarin bedoelde taken ten aanzien van:

- a. een vergunningplichtige handeling waarop [artikel 6.17, eerste of tweede lid](#), van toepassing is: op het bestuursorgaan dat op de vergunningaanvraag beslist;
- b. een handeling waarvoor krachtens [artikel 6.7](#) een meldings-, meet-, registratie- of opgaveverplichting geldt: op het ingevolge dat artikel aangewezen bestuursorgaan.

Artikel 8.3

- 1 Met het toezicht op de naleving van het bij of krachtens de [hoofdstukken 5](#) en [6](#) of krachtens [artikel 10.1](#) bepaalde zijn belast de bij besluit van Onze Minister aangewezen ambtenaren. Indien de aanwijzing ambtenaren betreft, ressorterende onder een ander ministerie dan dat van Onze Minister, wordt het desbetreffende besluit genomen in overeenstemming met Onze Minister wie het mede aangaat.
- 2 Van een besluit als bedoeld in het eerste lid wordt mededeling gedaan door plaatsing in de Staatscourant.
- 3 Onze Minister kan regels stellen ten aanzien van de vervulling van de in het eerste lid bedoelde taak. Voor krachtens het eerste lid aangewezen ambtenaren die ressorteren onder een ander ministerie dan dat van Onze Minister, worden zodanige regels gesteld in overeenstemming met Onze betrokken Minister.
- 4 Met het toezicht op de naleving van het bij of krachtens de [hoofdstukken 5](#) en [6](#) of krachtens [artikel 10.1](#) bepaalde zijn binnen hun ambtsgebied eveneens belast de ambtenaren die daartoe worden aangewezen bij besluit van de beheerder, niet zijnde Onze Minister, of een ander met de uitvoering van deze wet belast bestuursorgaan.

Artikel 8.4

- 1 Het op grond van [hoofdstuk 6](#) bevoegde gezag kan een watervergunning geheel of gedeeltelijk intrekken, indien:
  - a. in strijd met de vergunning of de daaraan verbonden voorschriften wordt gehandeld, dan wel de met betrekking tot de vergunde handeling geldende wettelijke voorschriften niet worden nageleefd;
  - b. de ter verkrijging van de vergunning verstrekte gegevens zodanig onjuist of onvolledig blijken te zijn, dat op de aanvraag voor de vergunning een andere beslissing zou zijn genomen indien bij de beoordeling daarvan de juiste gegevens bekend zouden zijn geweest.
- 2 Het bevoegd gezag gaat in een geval als bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, niet tot intrekking over dan nadat het de vergunninghouder een redelijke termijn heeft gesteld om zijn handelen alsnog in overeenstemming te brengen met de vergunning en de daaraan verbonden voorschriften, onderscheidenlijk de geldende wettelijke voorschriften na te leven.

Artikel 8.5

Onze Minister is bevoegd tot het toepassen van bestuursdwang ter handhaving van het bij of krachtens deze wet bepaalde in gevallen waarin hem de zorg voor de bestuursrechtelijke handhaving daarvan is opgedragen.

Artikel 8.6

Met betrekking tot de kwaliteit van de uitvoering en handhaving van het bij of krachtens de [hoofdstukken 5](#) en [6](#) of krachtens [artikel 10.1](#) bepaalde zijn de [artikelen 5.7](#) en [5.8 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht](#) van toepassing.

Artikel 8.7

Het bestuursorgaan waaraan de zorg voor bestuursrechtelijke handhaving van het bij of krachtens de [hoofdstukken 5](#) en [6](#) of krachtens [artikel 10.1](#) bepaalde is opgedragen, is bevoegd tot het toepassen van bestuursdwang ter handhaving van [artikel 5:20, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht](#), voor zover het betreft de verplichting tot het verlenen van medewerking aan de krachtens [artikel 8.3](#) aangewezen ambtenaren.

Artikel 8.8

De ambtenaren van de rijksbelastingdienst, bevoegd inzake douane, geven geen toestemming tot vertrek van een vaartuig of luchtvaartuig uit Nederland indien zij ernstige redenen hebben om te vermoeden dat in strijd met een van de in [artikel 6.3](#) omschreven verboden is of zal worden gehandeld.

Artikel 8.9

- 1 Onverminderd het recht van andere staten om overeenkomstig het VN-Zeerechtverdrag tot rechtsvervolgung over te gaan, is de Nederlandse strafwet toepasselijk op ieder die zich in of boven de exclusieve economische zone schuldig maakt aan overtreding van de voorschriften, gesteld bij of krachtens deze wet.

- 2 Bij de opsporing en vervolging van strafbare feiten als bedoeld in het eerste lid wordt afdeling 7 van Deel XII van het VN-Zeerechtverdrag in acht genomen.

Artikel 8.10

Onze Minister en de toezichthouders nemen bij de toepassing van [artikel 8.5](#), onderscheidenlijk bij de uitoefening van het toezicht op de naleving van het bij of krachtens deze wet bepaalde, afdeling 7 van Deel XII van het VN-Zeerechtverdrag in acht.

Hoofdstuk 9. Rechtsbescherming [Vervallen per 01-01-2010]

Artikel 9.1 [Vervallen per 01-01-2010]

Artikel 9.2 [Vervallen per 01-01-2010]

Artikel 9.3 [Vervallen per 01-01-2010]

Artikel 9.4 [Vervallen per 01-01-2010]

Artikel 9.5 [Vervallen per 01-01-2010]

Hoofdstuk 10. Slotbepalingen

Artikel 10.1

Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen ter uitvoering van internationale verplichtingen die betrekking hebben op waterbeheer, alsmede ten behoeve van een goede uitvoering van deze wet nadere regels worden gesteld met betrekking tot de in deze wet geregelde onderwerpen.

Artikel 10.2

Een wijziging van de kaderrichtlijn water of van een andere op grond van deze wet uitgevoerde richtlijn van een of meer instellingen van de Europese Unie alleen of gezamenlijk gaat voor de toepassing van deze wet gelden met ingang van de dag waarop aan de betrokken wijzigingsrichtlijn uitvoering moet zijn gegeven, tenzij bij ministerieel besluit, dat in de Staatscourant wordt bekendgemaakt, een ander tijdstip wordt vastgesteld.

Artikel 10.3 [Vervallen per 01-07-2014]

Artikel 10.4

- 1 Onze Minister zendt binnen vijf jaar na de volledige inwerkingtreding van deze wet aan de Staten-Generaal een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van deze wet.
- 2 Onverminderd het eerste lid zendt Onze Minister vóór 1 januari 2019 aan de Staten-Generaal een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van [artikel 2.3, tweede lid, 2.12, 3.9](#) en [7.23 tot en met 7.26](#).

Artikel 10.5

De artikelen van deze wet treden in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Artikel 10.6

Deze wet wordt aangehaald als: Waterwet.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te

's-Gravenhage, 29 januari 2009

Beatrix

De Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat,

J. C. Huizinga-Heringa

Uitgegeven de twaalfde maart 2009

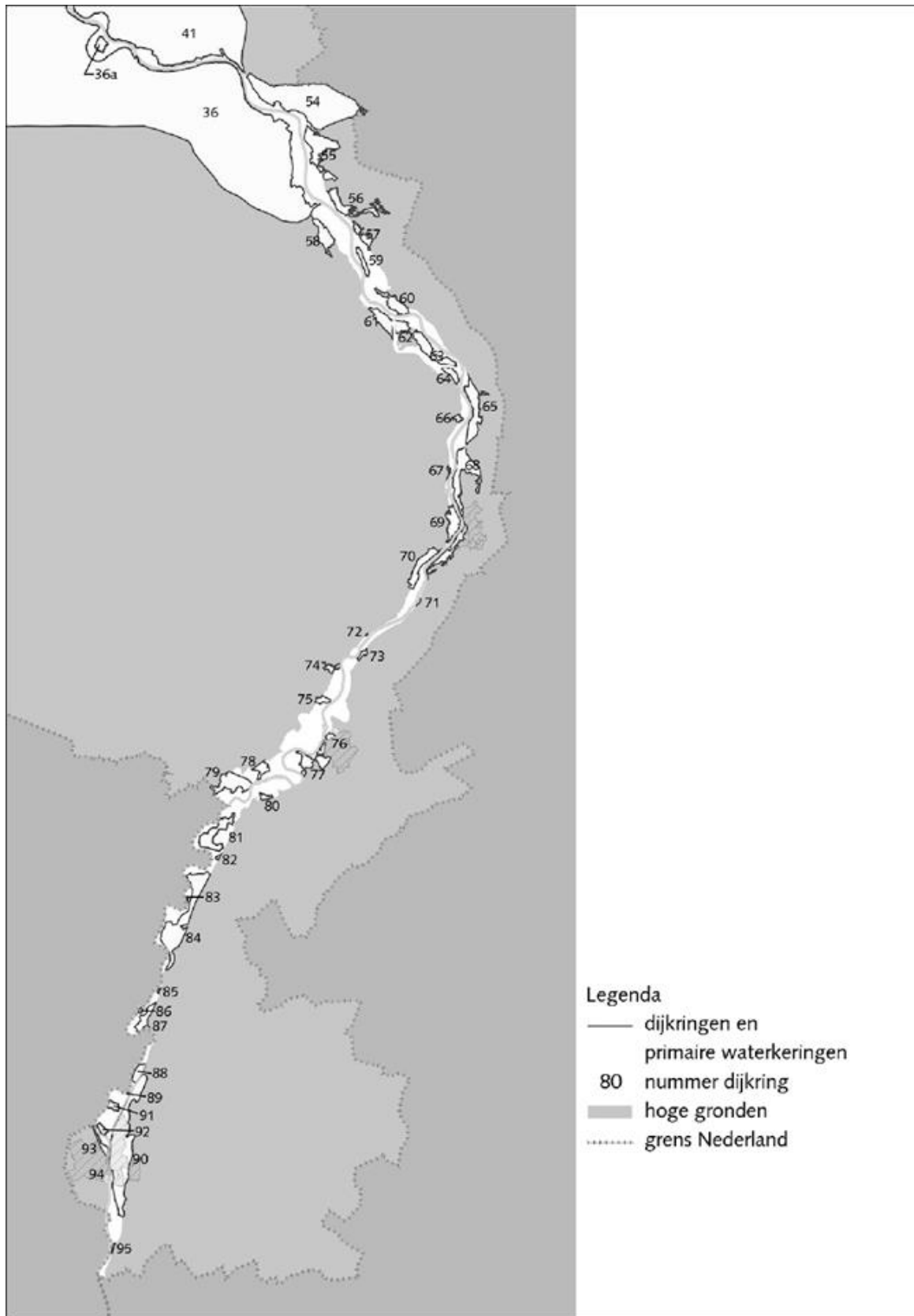
De Minister van Justitie,

E. M. H. Hirsch Ballin

Bijlage I. Dijkringen en primaire waterkeringen als bedoeld in [artikel 1.3, eerste lid](#)

Bijlage IA. Dijkringen en primaire waterkeringen langs de Maas ten zuiden van Nijmegen

Bijlage II. Veiligheidsnormen primaire waterkeringen

A. Veiligheidsnormen behorende bij dijkringen, weergegeven in [bijlage I](#)

Dijkring nummer	Gemiddelde overschrijdingskan s per jaar:	Dijkring nummer	Gemiddelde overschrijdingskan s per jaar:	Dijkring nummer	Gemiddelde overschrijdingskan s per jaar:
1.	1/2000	18.	1/10000	36.	1/1250
2.	1/2000	19.	1/10000	36a.	1/1250
3.	1/2000	20.	1/4000	37.	1/1250
4.	1/2000	21.	1/2000	38.	1/1250
5.	1/4000	22.	1/2000	39.	1/1250
6.	1/4000	23.	1/2000	40.	1/500
7.	1/4000	24.	1/2000	41.	1/1250
8.	1/4000	25.	1/4000	42.	1/1250
9.	1/1250	26.	1/4000	43.	1/1250
10.	1/2000	27.	1/4000	44.	1/1250
11.	1/2000	28.	1/4000	45.	1/1250
12.	1/4000	29.	1/4000	46.	1/1250
13.	1/10000	30.	1/4000	47.	1/1250
13a.	1/4000	31.	1/4000	48.	1/1250
13b.	1/1250	32.	1/4000	49.	1/1250
14.	1/10000	33.	1/4000	50.	1/1250
15.	1/2000	34.	1/2000	51.	1/1250
16.	1/2000	34a.	1/2000	52.	1/1250
17.	1/4000	35.	1/2000	53.	1/1250

B. Veiligheidsnormen behorende bij dijkringen, weergegeven in [bijlage IA](#)

Dijkring nummer	Gemiddelde overschrijdingskan s per jaar:	Dijkring nummer	Gemiddelde overschrijdingskan s per jaar:	Dijkring nummer	Gemiddelde overschrijdingskan s per jaar:
54.	1/250	68.	1/250	82.	1/250
55.	1/250	69.	1/250	83.	1/250
56.	1/250	70.	1/250	84.	1/250
57.	1/250	71.	1/250	85.	1/250
58.	1/250	72.	1/250	86.	1/250
59.	1/250	73.	1/250	87.	1/250
60.	1/250	74.	1/250	88.	1/250
61.	1/250	75.	1/250	89.	1/250
62.	1/250	76.	1/250	90.	1/250
63.	1/250	77.	1/250	91.	1/250
64.	1/250	78.	1/250	92.	1/250
65.	1/250	79.	1/250	93.	1/250
66.	1/250	80.	1/250	94.	1/250
67.	1/250	81.	1/250	95.	1/250